

OBSAH

Dvorně Ladislav, K problematike vlastných mien — — — — —	137
Dvorně Ladislav, Zásady písania veľkých písmen vo vlastných menách — — — — —	222
Habovštiak Anton, O dialektizmoch v Bodenkovej knihe <i>Na starom grunte</i> — — — — —	185
Habovštiaková Katarína, Slovo <i>režim</i> a jeho význam — — — — —	163
Hayeková Matilda, Dielo neznámeho slovenského slovníkára — — — — —	279
Hayeková Matilda, Slovníkárske poznámky k Slováru A. Bernoláka — — — — —	102
Hayeková Matilda, Zabudnutý slovenský slovník — — — — —	158
Horecký Ján, Gramatické prvky pri tvorení slov — — — — —	267
Marsinová Marta, Vyjadrovanie časových okolností spojeniami s predložkou <i>v/vo</i> — — — — —	143
Mihál Ján, Vplyv melódie na zmysel vety — — — — —	81
Miko František, K väzbe bezpredložkových pádov s podstatnými menami — — — — —	65
Miko František, Prípady tzv. rozkladu menného čísla — — — — —	272
Oravec Ján, Významová stavba predložky <i>na</i> — — — — —	194
Peciar Štefan, Ako písať príslovkové výrazy — — — — —	207
Peciar Štefan, České vlastné mená v slovenskom kontexte — — — — —	249
Peciar Štefan, Funkcia slovesa <i>byť</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	20
Ružička Jozef, Poznámky o polohe zhodného prívlastku — — — — —	35
Stanislav Ján, Slovenské slovo v speváckom umení — — — — —	35
Stanislav Ján, Slovanský miestopis v neslovanských krajinách — — — — —	129
Uhlár Vlado, O vetnej melódii v slovenčine — — — — —	313
Uhlár Vlado, Upevnenie a rozšírenie <i>ť</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	91

Diskusie

Dvorně Ladislav, Písanie veľkých písmen vo vlastných menách so zhodným adjektívnym prívlastkom — — — — —	348
Dvorně Ladislav, Skloňovanie mien osôb alebo zvierat použitých na označenie neživých vecí — — — — —	290
Gosiorovský Miloš, Nádražie — — — — —	166
Horecký Ján, Znova o skloňovaní činiteľských mien na <i>-teľ</i> — — — — —	48
Jánošík Anton, Životné skloňovanie činiteľských mien na <i>-teľ</i> v slovenčine — — — — —	41
Ondruš Šimon, K forme neurčitku od slovesa <i>strežiem</i> — — — — —	230
Peciar Štefan, Nula celých, či nula celá? — — — — —	117

Zprávy a posudky

Bělič Jaromír — Jedlička Alois — Jóna Eugen — Pauliny Eugen — Ružička Jozef — Stolc Jozef, Slovenština, Andrej Keder — — — — —	295
Buffa F. — Sobierajska D. — Sobierajski Z., Konverzačná príručka poľštiny, Z. Topolińska (Preložil J. Oravec) — — — — —	307
Daneš František, Intonace a věta ve spisovné češtině, Jozef Ružička — —	170
Durovič Lubomír, Modálnosť, Anton Bujalka — — — — —	172
Isačenko A. V. dr., univ. prof., Slovensko-ruský prekladový slovník, Oľga Malíková — — — — —	233
Jazyková poradňa, František Miko — — — — —	50
Jazykovedec Ludovít Novák päťdesiatročný, Eugen Jóna — — — — —	373
Jílek František, Čeština je jazyk vtipný, Ladislav Dvonč — — — — —	240
Konferencia o slovenskej skladbe, Jozef Mistrík — — — — —	363
Kotvan Imrich dr., Bibliografia bernolákovcov, Ladislav Dvonč — — — — —	124
Malý atlas sveta, Ján Horecký — — — — —	176
Nová úprava ruského pravopisu, Ella Sekaninová — — — — —	119
Ormis Ján V., Bibliografia Ludovita Štúra, Ladislav Dvonč — — — — —	240
Prof. dr. Jozef Štolc päťdesiatročný, Eugen Pauliny — — — — —	55
70 rokov akademika Františka Trávníčka — — — — —	372
Saričeva E., Sceničeskaja reč, Oľga Kajanová — — — — —	178
Studia slavica Academiae Scientiarum Hungariae I (1955), II (1956), III (1957), Budapest, Katarína Habovštiaková — Matilda Hayeková — —	238
Tyl Zdeněk, Bibliografie české linguistiky. 1951—1955, Ladislav Dvonč — —	180
Významná reedícia, Eugen Jóna — — — — —	175
Z návštev zahraničných jazykovedcov v ÚSJ, Andrej Keder — — — — —	181

Rozličnosti

Kapún, bagún, -a, mn. č. -y. (Š. Peciar) 248 — *Kvantita slova tréner.* (Š. Peciar) 128 — *Kvantita zvieracích privlastňovacích prídavných mien vzoru pávi.* (Š. Peciar) 183 — *Nedeľňajši, či nedeľňajší?* (M. Marsinová) 311 — *Neskorogotický — pozdno-gotický?* (Š. Vragaš) 375 — *Niektoré názvy zamestnania žien.* (Fr. Milko) 62 — *Okienčko (nie „okiennečko“).* (A. Keder) 376 — *O presýtenom významovom spojení.* (M. Marsinová) 64 — *O správnom používaní slov predseda a prezident.* (L. Dvonč) 61 — *Osuojiteľ, osvojovateľ?* (Š. Vragaš) 63 — *Polahučky, či polahučky?* (Š. Peciar) 243 — *Popluť/popľuvať, popluje, popľuží.* (Š. Peciar) 183 — *Postrádať, strádať.* (K. Habovštiaková) 310 — *Prednedávnom.* (Š. Peciar) 247 — *Regesta i regest.* (Š. Peciar) 310 — *Sejm — snem, Štátna rada Čínskej ľudovej republiky — vláda Čínskej ľudovej republiky.* (L. Dvonč) 60 — *Tak isto, či takisto?* (Š. Peciar) 245 — *Ten dátum — to dátum.* (E. Mariko) 127 — *Udľabčil, či udlapčil?* (K. Habovštiaková) 59 — *Uhriešený.* (M. Hayeková) 245 — *Újed — uješť.* (M. Hayeková) 376 — *Včasráno, zavčas rána.* (Š. Peciar) 246 — *Výduvok.* (M. Hayeková) 312 — *Výslovnosť a skloňovanie mien Verne a Morse.* (L. Dvonč) 58 — *Zakazáč, zakazač?* (O. Kajanová) 244.

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska, a skratka p. (= pozri). Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

á po spoluhláske v spisovnej slovenčine 370

ä v teoretickom diele S. Czambľa 329

adjektívum p. prídavné meno

aj časťica 209

akýsi, akísi pravopis 127

alexandrovec — „Alexandrovec“ 318

antikadencia p. intonácia

apoziopeza p. prerývaná výpoveď

arenda, preberanie v slovenčine a v češtine 108

Bartek Henrich, Slovenský pravopis, recenzia 288—292

baviť — zaujímať, odlišnosť významov 191—192

bezruk 75

Bibliografia slovenskej jazykovedy za roky 1948—1952, recenzia 53—56

bielo- v zložených slovách 290

budúci čas p. slovesný čas

Bulletin Vysoké školy ruského jazyka a literatury I, II, recenzia 368—372

bútlavieť — „zbútlavieť“, nedôslednosť v Pravidlách 187

byť, spôsob vyjadrenia budúceho času 280

Casares J., Introducción a la lexicografía moderna, recenzia ruského prekladu 292—301

cestovník 73

citoslovce ako doplnenie prerušenej výpovede 141

Czambel Samo, život a dielo 321—345
jeho názor o jazyku Chalupkových Spevov 326

čas p. slovesný čas

časťice, časťica

štylistická funkcia vo vete 204

signalizovanie dôrazu vo zvolaciach vetách 205

aj pri zdôraznení jadra výpovede 209
-ne pri vyjadrovaní negácie vo výpovedi 204

-si, -to, -koľvek, nie-, da- ako spájajúci prvok výpovede 195

len 345—349

časti reči p. slovné druhy

čeština

písanie veľkých písmen, zdomácnených cudzích slov v nových Pravidlách českého pravopisu 49, 50

rozlišovanie predložiek s, z a predpón s-, z- podľa nových Pravidiel českého pravopisu 50

vývoj predmetového genitívu v češtine, recenzia 181—184

záporový genitív 182

vývoj partitívneho genitívu 184

zanikanie genitívu 182

používanie adverbálneho a adnomínálneho genitívu 182

podstatné meno *Himaláje* podľa nových Pravidiel českého pravopisu 286—287

postavenie zvrätneho zámena po pauze 119

arenda, preniknutie do češtiny 108

sémantický vývin podstatného mena hospoda 108

základy českej skladby, rozbor časti diela 39—45

Pravidla českého pravopisu, recenzia 49—53

Hála B., Technika mluveného projevu, recenzia 56—57

vplyv a význam pre slovenčinu podľa S. Czambľa 327

čiarka

nevhodná a nepresná formulácia v Bartkových Pravidlách 291

nenáležité písanie pred časťou že 351

čierno- v zložených slovách 290

číslovky

ako zhodný prívlastok 224

využitie v nadávkach 224

spájanie zlomkových výrazov s podstatným menom (pravopis) 187—189

čo len to v hovorovej reči 354—355

deka — diek (diek?) 178

deminutíva p. zdrobneniny

diológ

u Kukučína 306

oživený apoziopezou 145

dramatizácia apoziopezou 152

dikcia

definícia (podľa B. Hálu) 56

- podmienky správnej dikcie 56
v práci speváka 13
dnes — „dneska“ 319
dopadať, vid a kvantita 276
dôraz
 prostriedok na vysunutie jadra výpo-
 vede 208
 p. aj intonácia 74
dverce, *dvercia* 74
Dvonč Ladislav, Bibliografia sloven-
skej jazykovedy za roky 1948—1952, re-
cenzia 53—56
elipsa
 situačná 206
 kontextová 206
 východiska na zdôraznenie jadra vety
 206
 pokladaná za apoziopézu 133
Emmenské — „Ementálske“ *údolie* 252—
 253
epiteta, využitie vo frazeológii 262
etymológia
 v lexikografii 294
 etymologické slovníky slovanských ja-
 zykov, prehľad 103—104
 podstata a cieľ etymologického slovní-
 ka 104
 spracovanie etymologického slovníka
 v slovenčine 109
 v diele S. Czambľa 339
Etymologický slovník jazyka českého a
slovenského, rozbor 103—110
faktitíva 282
fonetika
 experimentálna pri výslovnosti spevá-
 ka 18
 v diele S. Czambľa 325
fráza v tlači 71
frazeológia
 výklad 264
 pokús o vymedzenie jej obsahu a roz-
 sahu
 podľa Vinogradova 258
 podľa Isačenka 259
 podľa O. Mana 259
 podľa Ožegova 260—262
 triedenie frazeologických jednotiek po-
 dľa Ožegova 262—264
 významové jadro frazeologickej jed-
 notky
 podľa Ožegova 263
 podľa Mihála 264
 vymedzenie v slovníku podľa Ožegova
 240
 uvádzanie frazeologických jednotiek
 v slovníku 240
 v slovníku súčasného poľského jazyka
 244
 v diele S. Czambľa 343
 využívanie epitet vo frazeológii 262
futúrum p. slovesný čas
garaziža, *garážia*, etymologický rozbor
107
genitív
 adverbálny, použitie a funkcie 182
 adnominálny, použitie a funkcie 182
 nezávislý 182
 pri adjektívach, predikatívach, príslov-
 kách a v predložkových obratoch 182
 vlastnej slovesnej reky 184
 pri signalizovaní jadra výpovede 205
 podstatných mien typu *hárok* 187
 plurálu podstatného mena *deka* 178—
 180
 plurálu podstatných mien vzorov *žena*,
 mesto (v Bartkových Pravidlách) 290
 plurálu podstatného mena *mäso* 381
 rôzne druhy a využitie v češtine 182—
 184
gestikulácia
 pri výpovedi
 ako jadro výpovede 209
 sprievodný znak pri výpovedi 202
 ako pokračovanie prerušenej výpo-
 vede 138
 ako zakončenie prerušenej výpovede
 137—138
gramatická osoba
 zmeny v dôsledku prerušenej výpo-
 vede 149
Hála B., Technika mluveného prejavu,
recenzia 56—57
hárok, *-rka* — *dvojhárok*, *-rka*—*rku* 187
Hausenblas Karel, Vývoj predmëto-
vého genitívu v češtine, recenzie 181—
 184
„Himalája“ — *Himaláje* 285—287
hláskoslovie v diele S. Czambľa 325
homonymá
 z hľadiska vidu 272
 vo výkladových slovníkoch 240
 v slovníku súčasného poľského jazyka
 245
 *vytvoriť*¹ — *vytvoriť*² 159
hospoda, sémantický vývin v slovenčine
 a v češtine 108
hrianka 84
husacník 73

- hyperbolizácia v jadre výpovede 205
 Hviezdoslav v kritike a spomienkach, recenzia 301—303
- chodiť*, tvorenie budúcich dejov 282
chorosť 74
- idiomy
 výklad a triedenie
 podľa O. Mana 259
 podľa M. Bakoša a R. Brtáňa 268
- interpunkcia
 tri bodky na konci výpovede 132
 pomlčka na konci výpovede 132
- intonácia
 prerušenej výpovede 130
 ako kritérium dokončenosti alebo nedokončenosti výpovede 132
 intonačné prostriedky
 dôraz, jeho funkcia pri aktuálnom členení 208
 pauza 208
 melódia 209
 tempo reči 209
 intonačné formy
 kadencia 129
 antikadencia 129
- inverzia na zdôraznenie jadra výpovede 207
- iskry* — *Iskra* 318
- isť*, tvorenie budúcich dejov 282
- ja*, osobné zámeno 364
- Janko Jesenský v kritike a spomienkach, recenzia 303—305
- jazyk (p. aj reč)
 názory o príčinách jeho zmien 118
 vplyv dvoch systémov na jeho utváranie 117
 tlače 65—72
 Kukučín ako tvorca nového literárneho jazyka 306
- jazyková kultúra p. kultúra reči
- jazykoveda
 všeobecná
 sborník O vedeckém poznání soudobých jazyků, rozbor 117—123
- jedinica* 74
- Jesenský, pôvod mena 303
- Jóna Eugen, zhodnotenie diela z príležitosti 50. narodenín 236—237
- Jozef Gregor-Tajovský v kritike a spomienkach, recenzia 307—309
- kadencia p. intonácia
- kašu dúchať* 85
- kolmo* — *zvisle*, významový rozdiel 313
- komparatív na podčiarknutie jadra výpovede 206
- koniec hlavy* 76
- kontaminácia väzby jednoduchých predložiek 115
- kráľ nad ohňom, nad vetrom, nad časom* 76
- kultúra reči, zvyšovanie vplyvom ľudových rozprávok 73
- kúriť pec* 79
- kvantita
 slabík v hudobných textoch 154—157
 prídavných mien typu *slimačí, trpasličí* 58
 v koreni sloviess *napádať, dopadať, zapadať* 272—277
 v prvom páde mn. č. podstatného mena *miešareň* 316—317
 v diele S. Czambly 331
- kvitnúť*, tvorenie budúcich dejov 283
- L. Matulová — M. Filkusová — O. Malíková, Konverzačná príručka ruštiny, recenzia 372—373
- lebo p. spojka
- Lexikografickij sbornik, vypusk I, II, recenzia 237—242
- len*
 gramatická a lexikálna charakteristika 345—356
 samostatné 345—349
 v zložených výrazoch 349—356
- letieť* — *lietať* 382
- lexikálna norma, chyby v tlači 66
- lexikografia a lexikológia
 výkladový slovník
 stavba slovníkového hesla 238
 delenie slov na významy 295
 spôsob a metódy zaraďovania slov 296
 výber terminologických výrazov 239—300
 homonymá 240
 spracovanie podstatných mien s citoslovcovým al. s príslovcovým významom 241
 uvádzanie frazeologických jednotiek 240
 vymedzenie frazeológie podľa Ožegova 240
 miesto ustálených spojení 299
 mená zvierať ako slovníkové heslá 241

- definície v slovníku súčasného poľského jazyka 246
 etymologický slovník
 podstata a cieľ 104
 spracovanie v slovenčine 109—110
 v diele S. Czambľa 333—344
lichva, etymologický rozbor 108
 lokál
 tvary „v záujmu, po spôsobe, v kľudu“, príčiny ich prenikania do slovenčiny 5
 Ľudová rozprávka, jej reč 73—85

 Martin Kukučín v kritike a spomienkach, recenzia 305—307
 melódia (p. aj intonácia) ako sprievodný znak dôrazu pri vysunutí jadra výpovede 209
mesačník 74
 metonymia na vyjadrenie východiska výpovede 199
 „miešárne“ — *miešarne* 316—317
 mimika
 ako jadro výpovede 209
 ako zakončenie prerušenej výpovede 137—138
 ako sprievodný znak pri výpovedi 202
 monológ u Kukučína 306
 morféma, definícia 120
 morfológia
 definícia 42
 predmet 45
 jednotka 45
 teória o neutralizácii morfológických protikladov 119
 minulého času a zložených slovesných tvarov 365—367
muntmel 358
muzeálny 61
múzejník — *múzejnícky* — *múzejníctvo* 61

na predložka, v ľudových rozprávkach 77
nákovadlo 74
na masle vychovaný 84
napádať — *napadať*, vid a kvantita v koreni 275
napadnúť, tvorenie nedokonavých foriem 273
 nárečie
 úloha a poslanie u Tajovského 309
 v diele Lackovej-Zory 357
narodenie — *narodeniny*, rozdielnosť významu 126
naručiť 82

naskutku, stojme 85
na spaní 76
natiahnut struny 83
 názvy horstiev 285—286
nechám — „dám“ *si narásť fúzy* 127
nemať ani v rajnici ani v truhlici 83
 neutralizácia
 morfológických protikladov 119
 typy podľa Trnku 119
neželateľný — „neželateľný“ 59
nieby, nieto vo funkcii spojok 360
niekoľko sto — „niekoľkosto“ 60
niešť, tvorenie budúcich dejov 282
 norma p. lexikálna norma
nosiť, tvorenie budúcich dejov 282
no len no v dialógoch a replikách 355
 nominatív
 plurálu podstatných mien *vír, výr* 190—191
 príčiny prenikania nesprávnych tvarov typu „šlágry, metry“ 5
odmŕť, (od)úmŕť 81
odpadať, kvantita 275
odpradáva 312
opadať, kvantita v koreni 275
 ortoepia (p. aj výslovnosť)
 v speve 8—22
 slov a výrazov typu „složiť, sniešť, sviazať, s otcom, k Aničke“, príčiny jej prenikania do slovenčiny 5
 ukrajinských mien v slovenčine 23—31
 Hála B., *Technika mluveného prejavu*, recenzia 56—57
 O vedeckém poznáaní soudobých jazyků, recenzia 117—123

 pád, jeho funkcia 181
 pátos, ako nesprávny prvok spisovnej výslovnosti 10
 pauza
 pri prerušenej výpovedi 130
 ako prostriedok na vysunutie jadra výpovede 208
 p. aj intonácia
pavejka, pavejky 61
pavlač — *pavláčka* — *povlač* — *povláčka* 186—187
perečník, piernik 256
 Peruán či Peruánek 124—125
 písané prejavy p. prejav
 písmo
 kryptografické u M. Kukučína 307
 slovenské a jeho dejiny 339
 po- slovesná predpona s časovým významom 280—281

počúvať — očúvať 254
 pod- slovesná predpona 75
 podávateľ
 hovoreného prejavu 129
 ako tvorca nedokončenej výpovede 137
 podstatné meno, mená
 Himaláje, ustálenie spisovnej normy 285—287
 s citoslovcovým alebo s príslovkovým významom, spracovanie v slovníku 241
 lokál „v záujmu, po spôsobu, v kľudu“, príčiny prenikania do slovenčiny 5
 poučka o vkladnom -e-, -o- v gen. plurálu vzorov *žena*, *mesto* u Bartka 291
 deka, diskusia o genitíve plurálu 178
 podzvoliť sa 75
 pochodiť a *pochádzať* 384
 pokles — *klesanie úmrtnosti* — „úbytok úmrtnosti“ — „priaznivejší vývoj úmrtnosti“ 62
 pokon, *pokonný* 81
popolaticky — *nepolopaticky*, vhodnosť použitia v tlači 63
 poľština
 spracovanie frazeológie, homonym, pokradieľ a prísloví v slovníku súčasného poľského jazyka 244—246
 definície v slovníku súčasného poľského jazyka 246
 Słownik języka polskiego, recenzia 242—247
poluctová bránka 255—256
poplakať sa 78
 porekadlá v slovníku súčasného poľského jazyka 244
posporiť sa 82
posudok „na niekoho“ — *posudok o niekom* 185—186
posvetáč 357
povedať, tvary na vyjadrenie budúceho času 280
 Pravidlá českého pravopisu, recenzia 49—53
 pravopis
 slovenský
 kvantita
 prídavných mien typu *slimačí*, *trpasličí*, 58
 v koreni sloviess *napádať*, *dopadať*, *zapadať* 272—277
 v nominatíve plurálu podstatného mena *miešarne* 316—317
 kmeňovej samohlásky sloviess pri

tvorení nedokonavého vidu 273
 vlastné mená p. tam
 veľké písmená p. tam
 spájanie zlomkových výrazov s podstatným menom 187—189
akýsi — *akísi* 127
širočizný — „širočizný“ 59
neželateľný — „neželateľný“ 59
odpradáva 312
niekoľko sto — „niekoľkosto“ 60
bútlavieť — „zbútlavieť“ 187
rozzelenat sa — „rozzeleňať sa“ 124
 v Slovenskom pravopise H. Bartka 288
 pravopisné chyby dennej tlače 65
 nová úprava českého pravopisu 49—53
 spojkových výrazov *nieby*, *nieto* 362
 slovenský pravopis S. Czambľa 335—341
 predložka, predložky
 zo substantív 76
 využitie v tlači 70
 predložkové frazeologické jednotky 263
k miesto, správne a nesprávne použitie 86
 významy 86
 voči ako synonymum *k* 97
na, *do*, *po* pri nahrádzaní nesprávne používaného *k* 86
na zriedkavý význam (v ľudových rozprávkach) 77
pomedzi, *ponad*, *popod*, *popred*, *poza*
 väzba 111
 výskyt 113
 funkcia 116
 predpona, predpony
 použitie pri tvorení budúcich dejov 280
naj- v superlatíve na podčiarknutie jadra výpovede 206
po- význam a funkcia pri tvorení budúceho času 280
pod- v reči ľudových rozprávok a v hovorovej reči 75
u- význam 159
vy- vylučovací význam 158
 prejav, prejavy
 s výskytom apoziofézy 152
 hovorené a ich podávateľ 129
 preklady do slovenčiny
 prekladanie kategórie stavu 229
 prekladanie väzieb s pomocnými slovami a časticami 229
 z ukrajinčiny
 prepís vlastných mien 23—31
 z ruštiny (Gladkov) 226—230
pretože p. spojka

- prídavné meno
 substantivizované 75
 ako postpozitívny prívlastok
 z toho istého základu ako podstatné
 meno 214
 z iného základu ako podstatné me-
 no 216
- prieškodníca, prieškoda, preškodiť 358
- prijímateľ výpovede 129
- pripadať, vid a kvantita v koreni 276
- prípona, prípony
 substantívne
 -c v reči ľudových rozprávok 75
 -ová pri tvorení ženských priezvisk
 98
 adjektívna
 komparatívna -ší na podčiarknutie
 jadra výpovede 206
- slovesné
 -ať, -ovať, -ávať pri tvorení nedoko-
 navého vidu 273
 expresívne, ich upotrebenie v etymo-
 logickom slovníku 105
- prírovnanie
 dokumentácia 263
 u Timravy 311
- príslovia v slovníku súčasného poľského
 jazyka 244
- príslovky
 nesprávna formulácia o ich tvorení
 v Slovenskom pravopise H. Bartka
 291
 dnes — „dneska“ 319
- prísniť sa 80
- prísudok zložený podľa F. Mrázka 123
- prívlastok
 postpozitívny v nadávkach 213—225
 jeho logické zdôraznenie 213
 jeho citové zdôraznenie 213
 u Timravy 310
 zámenný 221
- prízvuk v slabike hudobného textu 156
- profesionalizmy, výklad a charakteristika
 300
- prosím „za omlučenie môjho“ syna 63
- „prvý lord admirality“ = minister ná-
 morníctva 317
- pučiť sa 77
- puristi, purizmus 6
- rásť, tvorenie budúcich dejov 283
- rátať, etymologický rozbor 107
- rázsvit 82
- reč
 ako charakterizačný prostriedok 195
- tempo ako ukazovateľ jadra výpovede
 209
- prerušená, nedokončená 137
- u Kukučína
 jeho postáv 305
- u Tajovského
 hovorová 309
 v hrách 308
- u Timravy 310
- ľudových rozprávok 73—85
- Recherches internationales à la lumière
 du marxisme, recenzia 374—376
- rekcia, výklad 122
- replika ako frazeologické spojenie 259
- rováš a jeho synonymá v staršej slo-
 venčine 108
- rozpadať sa, vid a kvantita v koreni
 276
- rozzelenat sa — „rozzeleňat sa“ 124
- rusizmy
 správny postup pri ich prekladaní do
 slovenčiny 227
 v slovenčine 332
- ruština
 prekladanie z ruštiny do slovenčiny
 226—230
 homonymá v niektorých ruských slov-
 níkoch 240
 Leksikografičeskij sbornik, vypusk I,
 II, recenzia 237—242
 jej vplyv na slovenčinu podľa S.
 Czambila 332
- rytmický zákon
 „miešárne“ — miešárne 316—317
- seba- v zloženinách 291
- sémantika
 pri práci lexikografa 294
 homonymá vo výkladových slovníkoch
 240
 v slovníku súčasného poľského jazyka
 245
 hospoda, odlišný sémantický vývin
 v češtine a v slovenčine 108
 na, zvláštny význam v ľudových roz-
 právkach 77
 odlišné významy dvojíc baviť — za-
 užívať 191—192
 kolmo — zvisle 313
 narodenie — narodeniny 126
- silon — silonový — nylon — nylonový —
 silón — silónový — nylón — nylóno-
 vý 253
- skladba p. syntax
- skloňovanie
 podstatných mien

2. p. jedn. čísla podstatných mien typu *hárok, dvojhárok* 187
2. p. mn. čísla podstatného mena *deka* (diek — diek — dek) 178
2. p. mn. čísla podstatných mien vzorov *žena; mesto* v Bartkových Pravidlách 290
1. p. mn. čísla podstatných mien *vír, výr* 190—191
1. p. mn. čísla podstatného mena *miešareň* 316—317
1. p. mn. čísla podstatných mien *šlāger, meter* 5
- ženských krstných mien vzoru *ulica* 371
- v diele S. Czambľa 332
- slabika
- kvantita v hudobných textoch 154—157
- v diele S. Czambľa 325
- slavistika
- medzinárodný sjazd slavistov v Moskve 32—38
- ruština, ukrajinčina, poľština, čeština p. tam
- slimačí*, kvantita 58—59
- Slovník jazyka polskiego, recenzia 242—247
- slovesné tvary
- predponové na vyjadrenie budúcich dejov 282
- slovesa *povedať* na vyjadrenie budúceho času 280
- napadnúť*, tvorenie nedokonavých foriem 273
- slovesný čas
- budúci
- formulácia jeho vyjadrovania 284
- jeho vyjadrenie a formy 278—284
- vplyv predpony *po-* na jeho tvorenie 280
- sloves nedokonavých jednorazových pohybových 284
- sloves *byť, povedať* 280
- prítomný
- slovesa *dať* (dadia) v krásnej literatúre 76
- minulý
- jeho využitie v type *volalo som* 363—365
- slovesný dej, deje
- výklad 278
- vyjadrovanie 278—284
- tvorenie u sloves
- ísť, chodiť, nieť, nosiť* 282
- kvitnúť, rásť* 283
- slovesný vid
- homonymnosť sloves z hľadiska vidu 272
- napádať, dopadať, zapadať*, súvis medzi vidom a kvantitou v koreni 272—277
- sloveso, slovesá
- zvratnosť ako ich prechodný znak 78
- so zriedkavou rekciov 79
- v ľudových rozprávkach s pozmenenou intenciou 77
- napádať, dopadať, zapadať*, súvis medzi vidom a kvantitou v ich koreni 272—277
- vytvoriť*, náležité použitie v spisovnej slovenčine 157
- slovné druhy
- triedenie podľa Trnku 119
- význam pre morfológiu 43
- slovné spojenia p. štylistické prostriedky
- slovník, slovníky
- slovenské
- Šalingová M., Malý slovník cudzích slov, recenzia 248—250
- Pravopisný slovník v Pravidlách slovenského pravopisu H. Bartka 288—291
- iné
- Slovník jazyka polskiego, recenzia 242—247
- český pravopisný v nových Pravidlách českého pravopisu 49—53
- Etymologický slovník jazyka českého a slovenského, rozbor 103—110
- etymologické slovanských jazykov, prehľad 103—104
- zostavenie
- návrh J. Casaresa 299
- úloha cudzojazyčných slovníkov 241
- slovo, slová
- funkcia 118
- ich významy 295
- autosémantické 210
- enklitiky 210
- odvozené 121
- u Hviezdoslava, tvorenie 302
- u Jesenského, cudzieho pôvodu 304
- u Lackovej-Zory 356—359
- v tlači
- nahrádzanie cudzích domácimi 68
- nárečové, vhodnosť al. nevhodnosť ich použitia 68
- hovorové a slangové 68
- nové a novoutvorené 69
- u Lackovej-Zory 356—359
- v ľudových rozprávkach

- málo využívané 81
- ktoré sa neujali 73
- v etymologickom slovníku
 - expresívne a onomatopické 105
 - cudzie 106
 - slovenské 106
- vo výpovedi
 - opakované na dosiahnutie dôrazu 203
 - stupňované 204
- v apoziopéze tabuové 141
- slovosled
 - pri aktuálnom členení vety 193
 - východiska a jadra vo vete 193
 - v nadávkach 216
 - narušaný zásahmi redaktorov a korektorov v diele M. Kukučina 306
- slúžiť *niekoho* 79
- smútiť sa, *zasmútiť sa* 77
- spisovná slovenčina
 - za buržoáznej ČSR 5
 - podmienky jej rozvoja po r. 1945 6—7
 - obohacovaná rečou ľudových rozprávok 73—85
 - v Bartkových Pravidlách slovenského pravopisu 288—291
- „Spojené štáty Západnej Afriky“ — *Spojené štáty západoafrické* 125—126
- spojka, spojky
 - spojkové frazeologické jednotky 263
 - lebo hodnotenie 46
 - na konci prerušenej výpovede 138
 - miesto v súvetí 234
 - veď funkcia v súvetí 234
 - lebo *veď* v úlohe spojovacieho výrazu 233
 - totiž* ako náhrada spojovacieho výrazu lebo *veď* 234
 - pretože hodnotenie 46
 - veď* — *lebo*, *veď* — *pretože* ich zámena v súvetí 232
- spona podľa M. Dokulila a F. Daneša 122
- stojme 86
- súdruh doktor* — *súdružka doktorka* 312
- superlatív adjektív a adverbí na podčiarknutie jadra výpovede 206
- súvetie, súvetia
 - kritériá na ich rozlišovanie 230
 - priradovacie
 - poradie viet 47
 - podradovacie
 - miesto vedľajšej vety 47
 - so spojkou lebo 231
 - úloha jeho melodickej formy pri výstavbe výpovede 233
- synonymá
 - využívanie v jazyku 197
 - používané na vyjadrenie východiska výpovede 196
 - schopnosť a úloha pri štylistickom a významovom odlišovaní slov v slovenčine 290
 - kontextové 198
- syntagma
 - výklad 44
 - vymedzenie podľa R. Mrázka 120
- syntax
 - definícia 39
 - miesto v gramatike 40
 - predmet 41
 - jednotka 45
 - vzťahy v nej 44
 - jazyka českého, rozbor I. kapitoly publikácie 39—45
- Šalingová Mária, Malý slovník cudzích slov, recenzia 248—250
- širočizný — „širočižný“ 59
- špitál, použitie v ľudovej reči 109
- štylistické prostriedky
 - slovné spojenia
 - voľné, výklad 257
 - viazané, charakteristika 257
 - frazeologické zrasteniny 259
 - frazeologické celky 259
 - frazeologické spojenia 259
 - repliky 259
 - idiomy 259
 - obrazné spojenia 259
 - terminologické združené pomenovania 259
 - slovné spojeniny 259
 - epitétá 262
 - prirovnania 263
 - roztriedenie frazeologických jednotiek z hľadiska štylistického 265—267
 - ich uvádzanie a spracovanie v slovníku 267
 - ich prekladanie 268—271
 - frazeologické jednotky
 - štylisticky bezpríznačné 265
 - príznačné 265
 - príznačné 265
 - expresívne 265
 - eufemistické 266
 - disfemické 266
 - hyperbolické 266
 - ironické, sarkastické 266
 - tabuové 267

- rôzne typy podľa Casaresa 298
 miesto v slovníku 299
 v ľudových rozprávkach 81
- štylistika
 delenie podľa Ch. Ballyho 297
 využitie v práci lexikografa 297
 vzťah k lexikografii 297
- šupiel 82
- šútorica 380
- tempo reči p. intonácia
- terminológia
 slovenská za buržoáznej ČSR 5
 z mlynárskej oblasti u Hviezdoslava 302
 zo života gazdovského a pastierskeho u Kukučina 307
 terminologické združené pomenovania 259
 v slovníkoch 239, 300
 v diele S. Czambľa 326, 344
- tešiť sa záujmu 320
- Timrava v kritike a spomienkach, recenzia 309—313
- totiž p. spojka
- trpasličí kvantita 58—59
- tvaroslovie p. morfológia
- tvorenie slov
 tvorenie obyvateľského mena od Peru 124—125
 prechyľovanie ženských titulov z mužských podstatných mien 312
- ty, osobné zámeno 364
- u- slovesná predpona 159
- ukrajinčina
 zaradenie a význam medzi slovanskými jazykmi 23
 spoločné znaky so slovenčinou 25
 prepisovanie a výslovnosť v slovenčine 23—31
- umelecké rozprávanie, rôzne typy apozio-
 pézy ako jeho prostriedky 142
- upadať — upádať, vid a kvantita v ko-
 reni 276
- uvidieť sa 77
- úžera, etymologický rozbor 107
- „vážená konferencia“ — *vážení účastníci*
konferencie 64
- veď p. spojka
- veľké písmená
 v slovenčine
iskry — *Iskra* 318
alexandrovec — „Alexandrovec“ 318
 „Rada ministrov“ — *rada ministrov*
 314—315
- „Juhoafrická Únia“ — *Juhoafrická*
únia 315—316
- poučky v nových Pravidlách českého
 pravopisu 49
- ves, spracovanie v etymologickom slov-
 níku 104
- veta
 funkcia 119
 aktuálne členenie 193—212
 problém polohy a realizácie východiska
 a jadra 194
 východisko pri rozборе vetnej stavby
 122
 eliptická 133
 u Timravy vôbec 311
 vložená 311
 v tlači
 prehľadnosť 70
 logická výstavba 71
 zhoda stavby s myšlienkovou výstav-
 bou 70
- vkročiť — „vykročiť“ na cestu ku komu-
 nizmu 319
- vlastné mená
 krstné slovanského pôvodu 304
 cudzie ženské priezviská, tvorenie 98
 staré priezviská v Martine, ich pôvod
 304
- Jesenský, pôvod mena 303
- skloňovanie ženských krstných mien
 vzoru *ulica* 371
- cudzie osobné mená na -as 371
- Peruán či Peruánec 124—125
- Himaláje 285—287
- prepis z ukrajinčiny 23—31
- vokatív
 príčiny prenikania typu „pane profe-
 sore“ do slovenčiny 5
- voliť 83
- vy- slovesná predpona 158
- vychvíliť sa 83
- vypadať, vid a kvantita v koreni 275
- vypadnúť 77
- výpis z matriky — *výtah* z článku 384
- výpoved
 definícia 129
 subjektívne členenie 193
 nedopovedaná, intonačne prerušená
 129—153
 z vnútorných príčin 135—144
 z vonkajších príčin 144—152
 pauzou 130
 prerývaná 132
 s vynechanými východiskami 195
 východisko 194—203

- definícia 194
- moment realizácie 211
- vynechávanie a nahrádzanie v kontexte 194
- vo zvolaciach vetách 202
- jadro 203—210
 - zdôraznené opakovaním 203
 - gradáciou 204
 - explicitným vyjadrením gramatickej kategórie 204
 - komparatívom adjektív alebo adverbíí 206
 - vysunuté dôrazom 208
- vyrieť sa* 78
- výslovnosť (p. aj ortoepia)
 - štýly 11
 - zrozumiteľnosť v spievanom slove 14
 - deformovaná ako charakterotvorný prvok 9
 - návrhy na cvičenie 57
 - kontrolovaná experimentálnou fonetikou 18
 - v ukrajinčine 23
 - pátos ako jej nesprávny prvok 10
 - v diele S. Czambľa 325
- vytvoriť*, náležité použitie 157—160
- y* v teoretickom diele S. Czambľa 329
- zadosť učiť* — „urobiť“, *zadostučinenie* 382—383
- zámená, zámeno
 - frekvencia v jazykových prejavoch 197
 - vo výpovedi 197
- ako zhodné prívlastky 221
- postpozícia v nadávkach 221
- akýsi, akísi* pravopis 127
- osobné
 - dlhšie bezpredložkové tvary ako signalizátor jadra výpovede 206
 - ja* 364
 - ty* 364
 - zvrátané
 - dlhšie bezpredložkové tvary ako signalizátor jadra výpovede 206
 - prívlastňovacie, ukazovacie, opytovacie, neurčité v nadávkach 221—222
- zapadať*, vid a kvantita v koreni 276
- zapavúčený* 380
- zápor ako jadro výpovede 204
- zárobnica 74
- zaujímať* — *baviť*, významový rozdiel 191—192
- zbroj, rod 251—252
- zdrobneniny
 - slovenské
 - diskusia o tvorení 161—178
 - ruské
 - spôsob prekladania do slovenčiny 228
- Združenie slovenských jazykovedcov 377—379
- zloženiny
 - s bielo- 290
 - s čierno- 290
 - seba- 291
- žalovať* 80

O. Kajanová

OBSAH

Dvonč Ladislav, Cudzie ženské priezviská — — — — —	98
Dvonč Ladislav, Zhodný postpozitívny prívlastok v nadávkach — — — — —	213
Habovštiaková Katarína, Sloveso <i>vytvoriť</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	157
Holý Ján, O kvantite slabík v hudobných textoch — — — — —	154
Horák Gejza, Z reči ľudových rozprávok — — — — —	73
Horecký Ján, O jazyku našej tlače — — — — —	65
Jóna Eugen, O medzinárodnom sjazde slavistov v Moskve — — — — —	32
Jóna Eugen, Samo Czambel (1856—1909) a spisovná slovenčina — — — — —	321
Lesná Marta, K druhému vydaniu prekladov z ruštiny — — — — —	226
Mihál Ján, Zo slovenskej frazeológie — — — — —	257
Mistrík Jozef, K realizácii aktuálneho členenia — — — — —	193
Mistrík Jozef—Šalingová Mária, Gramatická a lexikálna charakteristika slova <i>len</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	345
Nevrlý Mikuláš, Výslovnosť a prepis ukrajinských mien a názvov reálií v slovenčine — — — — —	23
Oravec Ján, Konkurovanie predložiek <i>na</i> , <i>do</i> a iných s predložkou <i>k</i> — — — — —	86
Peciar Štefan, Vznik Československej republiky a slovenčina — — — — —	3
Ružička Jozef, Apoziopéza čiže prerušená výpoveď — — — — —	129
Stanislav Ján, Výslovnosť a zrozumiteľnosť v speváckom umení — — — — —	8
Šalingová Mária—Mistrík Jozef, Gramatická a lexikálna charakteristika slova <i>len</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	345
Ševcechová Irma, Poznámky k slovníku Lackovej románu <i>Z čirej lásky</i> — — — — —	356
Urbančok Milan, Kvantita v koreni slovies <i>napádať</i> , <i>dopadať</i> , <i>zapadať</i> atď. — — — — —	272

Diskusie

Blanár Vincent, Niekoľko myšlienok o slovenskom etymologickom slovníku. (Na okraj Etymologického slovníka jazyka českého a slovenského) — — — — —	103
Dvonč Ladislav, <i>Himalája</i> či <i>Himaláje</i> ? — — — — —	285
Holý Ján, O spojkách <i>pretože</i> a <i>lebo</i> — — — — —	46
Keder Andrej, Poznámky k slovenskému préteritu — — — — —	363
Peciar Štefan, K diskusii o slovenských deminutívach — — — — —	161
Ružička Jozef, Ako sa vyjadrujú budúce deje — — — — —	278
Ružička Jozef, Niekoľko slov o skladbe — — — — —	39
Ružička Jozef, Spojky <i>pretože</i> , <i>lebo</i> — — — — —	231
Smiešková Elena, Genitív pl. podstatného mena <i>deka</i> — — — — —	178
Urbančok Milan, Predložky <i>pomedzi</i> , <i>ponad</i> , <i>popod</i> , <i>popred</i> a <i>poza</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	111
Vragaš Štefan, Spojovacie výrazy <i>nieby</i> , <i>nieto</i> — — — — —	360

Zprávy a posudky

Bartek Henrich, Slovenský pravopis s gramatickými poučkami a slovníkom. Štefan Peciar — — — — —	288
Bulletin Vysoké školy ruského jazyka a literatury I, II. Jozef Ružička — — — — —	368
Casares., Introducción a la lexicografía moderna. Imrich Kothaj — — — — —	292
Dvonč Ladislav dr., Bibliografia slovenskej jazykovedy za roky 1948—1952. Marta Marsinová — — — — —	53
Hála Bohuslav, Technika mluveného projevu. Olga Kajanová — — — — —	56

Hausenblas Karel, Vývoj předmětového genitivu v češtině. Ján Oravec	181
K päťdesiatke prof. dr. Eugena Jónu. Štefan Peciar — — — — —	236
Leksikografičeskij sbornik, vypusk I, II. Štefan Vragaš — — — — —	237
Matulová L. — Filkusová M. — Malíková O., Konverzačná príručka ruštiny. Katarína Habovštiaková — — — — —	372
Nové vydanie Pravidiel českého pravopisu. Štefan Peciar — — — — —	49
O vědeckém poznání soudobých jazyků. Jozef Ružička — — — — —	117
Recherches internationales à la lumière du marxisme. Viera Budovičová	374
Sborníky o živote a diele našich klasikov. Anton Habovštiak, Eugen Jóna, Jozef Ružička, Gejza Horák, Ladislav Dvonč — — — — —	301
Słownik języka polskiego. Tom pierwszy A—C. Ferdinand Buffa — — — — —	242
Studia Slavica 1958. Matilda Hayeková — — — — —	379
Šalingová Mária, Malý slovník cudzích slov. Matilda Hayeková — — — — —	248
Z činnosti Združenia slovenských jazykovedcov pri SAV. Rudolf Krajčovič	377

Rozličnosti

Ako sa spájajú zlomkové výrazy s podstatným menom? (Š. Peciar) 187 — *Bútlaviet, ale „zbútlaviet“?* (L. Dvonč) 187 — *Emmenské, nie „Ementálske“ údolie.* (L. Dvonč) 252 — *Hárok, -rka, polhárok, -rka, ale dvojhárok, -rka/-rku?* (L. Dvonč) 187 — *Juhoafrická Únia?* (L. Dvonč) 315 — *Kolmo — zvisle.* (J. Mistrík) 313 — *Kvantita zvieracích, prívlastňovacích prídavných mien slimačí a trpasličí.* (L. Dvonč) 58 — *Múzejník — múzejnícky — múzejníctvo.* (F. Miko) 61 — *Narodenie a narodeniny.* (Š. Peciar) 126 — *Neželateľný (nie „neželateľný“).* (A. Keder) 59 — *Nie „miešárne“, ale miešiarne.* (L. Dvonč) 316 — *Niekoľko sto, či niekoľkosto?* (Š. Vragaš) 60 — *O rode podstatného mena zbroj.* (O. Kajanová) 251 — *Odpradávná.* (O. Kajanová) 312 — *Pavejka, pavejky.* (I. Ševcechová) 61 — *Pavlač, pavláčka i povlač, povláčka.* (I. Ševcechová) 186 — *Peruán?* (L. Dvonč) 124 — *Píšeme Rada ministrov, či rada ministrov?* (Š. Peciar) 314 — *Pokles, klesanie úmrtnosti (nie „úbytok úmrtnosti“, ani „priaznivejší vývoj úmrtnosti“).* (M. Marsinová) 62 — *Posudok „na niekoho“, či posudok o niekom?* (Š. Peciar) 185 — *Prvý lord admirality = minister námorníctva.* (L. Dvonč) 317 — *Rozzelenat sa (nie „rozzeleňat sa“).* (A. Keder) 124 — *Silon, silonový, nylon, nylonový, či silón, silónový, nylón, nylónový?* (A. Keder) 253 — *Spojené štáty Západnej Afriky?* (L. Dvonč) 125 — *Súduh doktor, súduška doktorka.* (Š. Peciar) 312 — *Širočizný (nie „širočizný“).* (A. Keder) 59 — *Kúrenár.* (J. Horecký) 380 — *Zapavúčený.* (I. Ševcechová) 380.

Odpovede na listy

Ako písať alexandrovci (= členovia súboru)? (G. Horák) 318 — *Iskra — iskry.* (G. Horák) 318 — *Je slovo dneska správne?* (G. Horák) 319 — *Lietame, a či nelietame?* (G. Horák) 381 — *Mäso — mäsa, mäsa — mias.* (G. Horák) — 381 *Odpovede na listy.* (G. Horák) 63, 127 — *Perečník, piernik.* (G. Horák) 256 — *Počúvať a očúvať.* (G. Horák) 254 — *Pochodiť a pochádzať.* (G. Horák) 384 — *Poltuctová bránka?* (G. Horák) 255 — *Slová výr a vír nemôžu mať spoločný plurál.* (G. Horák) 190 — *Spojenie tešiť sa záujmu je správne.* (G. Horák) 320 — *Vkročiť na cestu — vykročiť na cestu?* (G. Horák) 319 — *Výtah, či výpis z matiky?* (V. Blanár) 383 — *Významový rozdiel medzi slovesami zaujímať a baviť.* (G. Horák) 191 — *Zadosť urobiť a zadostučinenie.* (G. Horák) 382.

Index k XXIV. ročníku Slovenskej reči. Oľga Kajanová — — — — — 385

INDEX K 25. ROČNÍKU SLOVENSKEJ REČI

Kurzívou sú vysádzané: 1. slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska, 2. skratka p. (= pozri). Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- ä v spievaných textoch 55
abrahámoviny, pravopis 61
 adjektívum p. prídavné meno
ambit, pôvod, význam a používanie 90
aminokyselina, kvantita 313
angína, *angina pectoris*, rozdiel v pravopise 320
- bajzom*, pôvod, význam a používanie 90
baletník, tvorenie 64
básnik — *poetka*, tvorenie 191—192
belasník, *belaskár*, *belasina*, pôvod, význam a používanie 91
 „Biely Dom“ — *Biely dom* 382—383
 bohemizmy v diele L. Podjavorinskej 351
brániť, pôvod, význam a používanie 91—92
budem ovládať — „budem zaniest“ budúci čas dokonavých slovies 63—64
byť v dvojčlennej vete s podmetom v genitíve 80
Burma, pravopis 44
- ciepka*, pôvod, význam a používanie 92
ciperie, *ciperka*, pôvod, význam a používanie 93
čakať — „čakať sa“ 61
 častica, častice: *pravda*, *pravdaže*, *div*, vznik a vývoj 34; *čidali* 92; v Paulinyho Krátkej gramatike slovenskej 368
 čeština: vzťah k slovenčine podľa C. Zocha 179; bohemizmy v diele L. Podjavorinskej 351; Gregor Alois, Slovník nářečí slavkovsko-bučovického, recenzia 183—185
čidali, pôvod a význam 92—93
 číslovky v Paulinyho Krátkej gramatike slovenskej 372
- dativ v činnostných neprechodných slovesách 10
dať sa, väzby 64
degviť, pôvod, význam a používanie 94
 delenie slov: tvorených predponou 174; slovesa *navštíviť* 174—176
 dialektizmy v diele L. Podjavorinskej 349—350
 dialektológia: dialektologická konferencia, zpráva 361—363; Gregor Alois, Slovník
- nářečí slavkovsko-bučovického, recenzia 183—185
diera do diery 94
dispečer 384
div, častica 34
dobýľčeka, význam a používanie 94
dôjsť, významy 318—319
dokumentátor — *dokumentarista* 382
 doplnok z vložkového nominatívu 35
držať niekoho v reze 145
Dubie, skloňovanie podst. mien tohto typu 126
dúha, význam 94
dúži, pôvod, význam a používanie 95
- Edinburg*, pravopis 48
 expresíva v diele L. Podjavorinskej 350—351
- fonetika experimentálna v speve 54
foršpont, pôvod, význam a používanie 95
 frazeológia: v diele L. Podjavorinskej 346—348; frazeologické zvraty a spojenia v Slovensko-ruskom slovníku A. Isačenka a D. Kollára 60
frumbije, pôvod, význam a používanie 95
fulajtár, pôvod, význam a používanie 95—96
 futúrum zložené 64
- galún*, pôvod a význam 96
 genitív: ako samostatný, nezávislý pád 79; v pomenovaniach s významom mier 158
- Ghana*, pravopis 45
Goa, skloňovanie 353
 gramatický rod podst. mena *Pluto* 303
 gramatika, výskum jej stavby v rokoch 1945—1960, 214—236
 Gregor Alois, Slovník nářečí slavkovsko-bučovického, recenzia 183—185
- háika*, pôvod a význam 96
Helsinki, pravopis 48
hodiny — *hodinky*, význam 316—317
 homonymá v Slovensko-ruskom slovníku 60
hora, význam 380—381

huncútky, pôvod, význam a používanie 97
hvizdák, význam 97

Chile, pravopis 45

i: v priezviskách 190—191; vo vlastných menách cudzieho pôvodu 47; v podst. mene *Zürich* 48

ide sa: klasifikácia a charakteristika 15—25; využitie v jednočlennej vete 3

infinitív *p. neurčitok*

interpunkcia: vo vetnej perióde 339, 342; odsuvník v nezdômacnených cudzích slovách 47; v Orlovského syntaxi 117; v Paulinyho Krátkej gramatike slov. 367

intonácia: ako činiteľ charakterizácie oslovenia 37; s uzavieracou kadenciou v oslovení 38

Ján Mária Dobrodinský, *Carl Maria Weber*, skloňovanie 319

jazykoveda: česká 179, 183—185; fínska 13, 23; nemecká 13, 23; maďarská 308; ruská 181—183, 306—307; slovenská, organizácia 197—205

keď vo vedľajšej vete: vyjadrujúce výsledok 108; podstatu 109; okolnosť 110
kešeňa, pôvod a význam 98

klada, pôvod, význam a používanie 98—99

klenoty, rod 378—380

klonka, pôvod, význam a používanie 99

kľag, pôvod 99

kľúč, pôvod a používanie 99—100

knieža, gramatický rod v slovenčine 122—124

kokoška, význam a používanie 100

košútka, význam 100

kotloš, význam 100—101

kozmos — *kozmičský*, používanie 132—134

kruch, význam a tvorenie zdrobneniny 173

kšu, význam a použitie 101

kultúra reči: zhodnotenie jej rozvoja v slovenčine od r. 1945 321—338; maďarčiny 308

kurtavý, pôvod a význam 101—102

kvantita: zmeny pri odvodzovaní slov na *-ák/-iak* 163; korenej slabiky podst. mena *okruhlík* 120, 167; podst. mien *pásak*, *pancierak*, *vnútrak*, *písmak* 167; podst. mena *aminokyselina* 313; podst. mien *Merkúr* a *Pluto* 303—304

kvíz, význam 320

l v slovenských spievaných textoch 55
les, význam 380—381

lexikografia a lexikológia v rokoch 1945—1960, 242—253

libačka, význam 102

maďarčina, konferencia o jazykovej kultúre 308

maša, pôvod a význam 102

Merkúr, kvantita 303

Mexiko, pravopis 45

miesiť, tvorenie a význam 313—314

mľadáť zať, pôvod a význam 102—103

mleziwo, pôvod a význam 103

mnichovan — *Mnichovčan*, významový rozdiel 315—316

morféma voľná samostatná *sa* 6

na- slovesná predpona 80, 174

„Nabucco“ — *Nabuchodonozor* 61

najprv — *najsamprv* 189—190

nátierka, význam 314

natrahovať, pôvod a význam 103

navidomoči, význam 104

navštíviť, delenie 174—176

nemčina, používanie bezpodmetového zvrätaného tvaru 13, 23

neurčitok: ako podmet 65

nikto — *každý*, podmet vo vete 127

nominatív: význam 25; miesto medzi pádmi 26; najvýraznejšie typy používania 27; vo vete 25; úplný 27—34; obrazný v charakteristike 27—29; v rozprávaní, opise a úvahe 28; akčný 29—34; neúplný 34—38; vložkový 34—38

norma *p. spisovný jazyk*

nosiť — „nosiť sa“ 61

noša do noše, význam 94

obida, význam 104

oblotrovať, význam 104

oblúk, význam 137—138

od- slovesná predpona 80

odedza, pôvod a význam 138

odsuvník v nezdômacnených cudzích slovách 47

odvodzovanie slov: podst. mena *baletník* 64; dvojice *básnik* — *poetka* 191—192; obyvateľské meno od slova *Chile* 359

okruh, význam a tvorenie zdrobneniny 172—173

okruhlík, kvantita v korenej slabike 120, 167

okruh, význam a tvorenie zdrobneniny 172

okruštek, význam 172—175
 opis: náladový, využívajúci obrazný nominatív 28; čistý, využívajúci obrazný nominatív 28
oprsky, význam 138
 Orlovský Jozef, Slovenská syntax, recenzia 112—119
ostrva, význam a pôvod 139
pancierak, kvantita 167
Parížska komúna — *komúna* 312
parkan, význam 139
pásak, kvantita 167
päťora, význam 139
 Pauliny E., Krátka gramatika slovenská, recenzia 363—375
 pauza vo vetnej perióde 339, 342
peraci stolec, význam 140
 „perenka“ — *ráž* 191
Peru, pravopis 45
piadlo, pôvod a význam 140
pismak, kvantita 167
pluští mi, význam 140
Pluto, rod a kvantita 303—304
 podmet: vyjadrený slovami *nikto* — *každý* 127; z podstatného mena v nominatíve 126; vyjadrený neurčitkom 65
 podstatné meno: osobitná povaha 26; zdomácnené i nezdomácnené 38—50; pomnožené v slovníkovom spracovaní 161; typu *Dubie*, skloňovanie 126; v nominatíve podmetom 126
podvika, význam 141
poliklinika, pravopis 383—384
polleto, význam 141
 pomenovania: s významom miery 157; opisné 63; značkové 63; úžitkových rastlín 160—161; stromov a ich plodov 161—162
poprieť, význam 141—142
posepkat, pôvod 142—143
Postupim, rod 124—125
potrižniť, význam 143
pôrča, pôvod a význam 143
pravda, častica 34
pravdaže, vznik a vývoj 34
 pravopis: výskum a normovanie v rokoch 1945—1960, 205—213; poučky v Paulinyho Krátkej gramatike slovenskej 366—367; *i*, *y* v priezviskách 190—191; v menej zdomácnených slovách cudzieho pôvodu 49; *poliklinika* 383—384; *Burma* 44; *Ghana* 45; *Chile* 45; *Peru* 45; *Mexiko* 45; *Tajvan* 46; *Edinburg* 48;

siedmak, *siedmačka* 121—122; *univerziáda* 310—311
 predmet, definícia podľa Orlovského 125
 predpona, predpony: *na-*, *z-*, *od-*, *pri-* prídávajúce slovesám kvantitatívny prívok 80; *na-*, *ná-* v slovách *navštíviť*, *návšteva* 174; *sverch-* v ruštine 182
prepričiť sa, význam 143—144
pri- slovesná predpona 80
 prídavné meno: v nominatíve podmetom 65; druhové prívlastňovacie od podstatného mena *škrečok* 187
prielaz, význam 144
 prípony: *-ka* v slove *baletka* 64; *-ník* v slove *baletník* 64; *-ák/-iak* v slovách s dlhou alebo krátkou korennou slabikou 163; *-i/-aci* v tvorení druhových prídavných mien 188; *-in*, *-ec* v ruštine 181
 príslovky: časové *najprv*, *najsamprv* 189—190; v Paulinyho Krátkej gramatike slovenskej 372
 príslovkové určenie z vložkového nominatívu 35
 prístavok v Orlovského syntaxi 115
prísť pod hejnom, pôvod, význam a používanie 96—97
 prísudok z vložkového nominatívu 35
 prívlastok: z vložkového nominatívu 35; jeho miesto vo vete podľa Orlovského 115
 prízvuk: jednoslabičných predložiek 366; normovanie pri slovesách na *-iť* v ruštine 181
 purizmus, vplyv na jazykovú kultúru 327
puška, význam 144—145
pyštek, význam 191
 reč: novín 327, 330—332; rozhlasových relácií 332; v hereckom prejave 333; umeleckých diel 335—336; pôvodných 335—336; prekladov 336—337; autorská v diele L. Podjavorinskej 348—349; ľudová v diele L. Podjavorinskej 349
 rod: p. mena *knieža* 122—124; *klenoty* 378—380; *Pluto* 303—304; *Postupim* 124—125
rozóliš, význam 145
 rozprávania využívajúce obrazný nominatív 28
rozsadz, pôvod a význam 146
 ruština: tvorenie pomenovaní národov 181; prípony *-in*, *-ec* pri tvorení pomenovaní národov 181; slová na *-nije*, *-ka* v ter-

- minológii 182; využívanie predpony *sverch-* 182; normovanie prízvuku slovíes na *-if* 181; synonymá 181; štylisticky príznakové slová 59; vo výslovnosti študentov 181; Slovensko-ruský slovník, recenzia 59—60; Vinokur Georgij, Die russische Sprache, zpráva 306—307; Voprosy kultury reči II, recenzia 181—183
- siedmak*, *siedmačka*, pravopis 121—122
sklad, význam 146—147
 skladba: definícia Orlovského 112—113; Orlovský Jozef, Slovenská syntax, recenzia 112—119
 skloňovanie: podstatných a prídavných mien v Paulinyho Krátkej gramatike slovenskej 369—370; podst. mien typu *Dubie* 126; vlastného mena *Goa* 353; podst. mena *Pluto* 303; *Ján Mária Döb-rodinský*, *Carl Maria Weber* 319
 slang žiacky 325
 slavistika: sborník Studia Slavica IV, V, zpráva 307—308, 376
 slovenčina: v rokoch 1945—1960, zpráva 129—132; učebnice v rokoch 1945—1960 286—296; Zoch Ctiboh, Slovo za slovenčinu, recenzia 177—180
 Slovensko-ruský slovník, recenzia 59—60
 slovesné tvary v slovenčine: bezpodmetový zvrtný tvar 3—25; *budem ovládať* — „budem zaniest“ 63—64; v nemčine a finčine 13, 23
 sloveso, slovesá: klasifikácia podľa intencie slovesného deja 7—8; predmetové s väzbou *o niečom*, *na niečo*, *s niečím* 10; s datívnou rekciov 10; zvrtné, charakteristika 4; nezvrtné, charakteristika 4; zvrtných tvarov v jednočlených vetách 3—25; kvantitatívny významový rozdiel medzi zvrtnými a nezvrtnými 5; neurčitok podmetom 65; *byť p.* tam; v Paulinyho Krátkej gramatike slovenskej 372—374
 slovná zásoba: názvy kapitalistického obdobia, zanikanie 130; názvy socialistického obdobia, vznik 130; vyjadrovanie pojmov pri výskume vesmíru 132—137
 slovníky: spracúvanie pomenovania miery v prekladových slovníkoch 158—159, názvov úžitkových rastlín 160—161; pomnožných podst. mien 161; pomenovaní stromov a ich plodov 161—162; Sloven-sko-ruský slovník, recenzia 59—60; iné dvojazyčné 249—250; Gregor Alois, Slovník nářečí slavkovsko-bučovického, recenzia 183—185
 slovo, slová v slovenčine: významovo priehľadné 63; opisné 63; cudzieho pôvodu úplne zdomácnené 39; u L. Podjavorinskej 351; hovorové v diele L. Podjavorinskej 345—346; expresívne v diele L. Podjavorinskej 350—351; dialektizmy v diele L. Podjavorinskej 349—350; bohemizmy v diele L. Podjavorinskej 351; štylisticky príznakové v ruštine 59
 sokel, význam 374
 spev: výskum metódami experimentálnej fonetiky 54—55; výslovnosť *ä* 55
 spisovný jazyk: zmeny a vývoj v rokoch 1945—1960, 129—132; bernoláčtina ako stupeň vývoja 180; zo strednej slovenčiny, dôvody výberu 180; Zochov názor 179
 spojka, spojky: *aby* vo vedľajšej vete nepravéj, účelovej 105—106; *keď*, *hoci* vo vedľajších vetách 105—111; *kým* vo vedľajších vetách 109
 spoluhlásky: *ť* výslovnosť v spievaných textoch 55; *v* výslovnosť 363
 sprava, pôvod a význam 147
 Studia Slavica IV, zpráva 307—308
 Studia Slavica V, zpráva 376
 súrny prípad — neodkladný prípad, štylistický rozdiel 63
 súvetie, súvetia: vzťah medzi predvetím a závetím 338—344; v Orlovského syntaxi 116
 synonymá podľa A. D. Grigorievovej 181
 syntax p. skladba
 šamotina, pôvod a význam 147
 šaraga, pôvod a význam 147—148
 škoda, vo vetách s genitívnym podmetom 87
 škrečči — škrečaci, tvorenie 187—188
 šteblina, pôvod a význam 148
 štuľa, štuľa, pôvod a význam 148—149
 štýl, štýly: využívajúce bezpodmetový zvrtný tvar 12; využívajúce obrazný nominatív 27
 štylistika: výskum a rozvoj v rokoch 1945—1960; zpráva 270—286
 šútorica, význam 62, 356—358
 švorce, význam 149
 Tajvan, pravopis 46

terminológia: rozvoj od r. 1945; zpráva 254—270; možnosti, spôsoby a príčiny rozširovania 130—131

teštica, pôvod a význam 149

treba, vo vetách s genitívnym podmetom 86—87

trž, pôvod a význam 149—150

tvorenie slov: výskum v rokoch 1945—1960, zpráva 236—241; zdrobneniny podst. mien *okruh*, *okruh*, *kruch* 171—174; ženské podst. meno od *bábnik* 191—192; pomenovanie člena baletného sboru 64; podst. mien *siedmak*, *siedmačka* 121—122; *škrečtie*, *škrečacie sérum* 187—188

ulica Partizánov, pravopis 296—301

univerziáda, pravopis 310—311

utarmoniť, pôvod, význam a používanie 150

utarsovať, význam 150—151

uterka — „uterka“ 315

úvaha využívajúca obrazný nominatív 28

vaňa, pôvod a význam 151

vatrál, význam 151

veľké písmená: vo vlastných menách titulov pri vyznamenaniach 309—310; *Východná Antarktída* 186—187; „Biely Dom“ — *Biely dom* 382—383; *Parížska komúna* 312; *ulica Partizánov* 296—301; *abrahámoviny* — „Abrahámoviny“ 61
vesmír, *vesmírny*, používanie 132—133, 311—312

veta, vety: dvojčlenné s nevysloveným podmetom 66—69, s určitým podmetom 66—67, so všeobecným podmetom 67—68, s neurčitým podmetom 68—69, podľa Orlovského 113; jednočlenné menné 113—114, vokatívne 114, s *ide sa* 3; vedľajšie s podmetom 65, so spojkou *keď* 105—111; rozkazovacie podľa Orlovského 113; isté uvádzacie 76—77; s pasívnou konštrukciou 69—72; so slovesom v rozkazovacom spôsobe 72—76; s podmetom v genitive 77—87; s formálnym podmetom *to* 87—89

vetná perióda 338—344

Vinokur Georgij, Die russische Sprache, zpráva 306—307

vlastné mená: cudzieho pôvodu, písanie v slovenčine 38—53; osôb a živých bytostí 41, priezviská zakončené na *-ch* 375—376, titulov pri vyznamenaniach

309—310; zemepisné 42—49, niektorých planét 302—304; pamätných dní, významných dejinných udalostí a sviatkov 50; inštitúcií, podnikov, závodov a spolkov 51—52; rôznych akcií 52; umeleckých diel 50—51; v Slovensko-ruskom slovníku A. V. Isačenka a D. Kollára 59
vnútrak, kvantita 167

vôdor, pôvod a význam 152

Voprosy kultury reči II, recenzia 181—183

vrch, význam 380—381

vrška, pôvod a význam 152

Východná Antarktída, pravopis 186—187

vyknošť, význam 152—153

vylašieť, význam 153

vypiarovať, pôvod a význam 153

vyplavený, význam 153—154

vyraďovať, význam 154

vyreďikať sa, význam 154—155

výslovnosť: výskum a normovanie v rokoch 1945—1960, 205—213; *ä* vôbec 364, v spievaných textoch 55; *l* v spievaných textoch 55; *v* 365; predložiek *s*, *z*, *k* 365; skupín *le*, *li* 335; skupiny *ex* 365; p. mien *Merkúr*, *Pluto* 303; v učebniciach 323; v odborných časopisoch 323; v Slovensko-ruskom slovníku 59; ruská moskovských študentov 181
vyzrubíť, význam 155

y: vo vlastných menách cudzieho pôvodu 47; v priezviskách 190—191; v podst. mene *Zürich* 48

z- slovesná predpona 80

začať s niečím 126

„zaďanie“ — *úloha* 317

zájedka, význam 155

zakosiliť, pôvod a význam 156

zámeno, zámená: osobné v nominative podmetom 65; *to* ako formálny podmet 87—89

zaslúžilý učiteľ, pravopis 309—310

zdrobneniny podst. mien *kruch*, *okruh*, *okruh* 172—173

Zoch Tiboh, Slovo za slovenčinu, recenzia 177—180

zrieť sa, pôvod a význam 156

Zürich, pravopis 48

žúbor, význam 156

žurba, význam 156

žúžol, pôvod 120

O. Kajanová

Dvonč Ladislav, Kvantitatívne zmeny pri odvodzovaní slov na -ák/-iak	- - -	163
Dvonč Ladislav, O zdomácnených a nezdomácnených cudzích vlastných menách v spisovnej slovenčine	- - -	38
Dvonč Ladislav, Organizácia jazykovednej práce v rokoch 1945-1960	- - -	197
Hayeková Matilda, Niekoľko poznámok k jazykovým prostriedkom Ludmily Podjavorinskej	- - -	344
Horák Gejza, Jazyková kultúra od roku 1945	- - -	321
Horecký Ján, Kozmické lety a rozvoj našej slovnej zásoby	- - -	132
Horecký Ján, Pätnásť rokov slovenskej terminológie	- - -	254
Horecký Ján, Z výskumu otázok tvorenia slov v rokoch 1945-1960	- - -	236
Jóna Eugen, Slovenčina v rokoch 1945-1960	- - -	129
Jóna Eugen, Slovenská lexikografia a lexikológia v rokoch 1945-1960	- - -	242
Kočiš František, Vetná perióda	- - -	338
Kotulič Izidor, K 15. výročiu vzniku ľudovodemokratického Československa	- - -	193
Mihál Ján, Z Kukučínovho slovníka	- - -	89, 137
Miko František, Niektoré typy nominativu	- - -	25
Oravec Ján, Učebnice slovenčiny za ostatných pätnásť rokov	- - -	286
Peciar Štefan, Výskum a normovanie slovenského pravopisu a výslovnosti po roku 1945	- - -	205
Peciar Štefan, Z otázok spracovania významových odtienkov v slovníku	- - -	157
Ružička Jozef, Bezpodmetový zvrtný tvar	- - -	3
Ružička Jozef, Osobitné typy dvojčlennej vety	- - -	65
Ružička Jozef, Výskum gramatickej stavby po roku 1945	- - -	214
Šalingová Mária, Zo štylistických výskumov v rokoch 1945-1960	- - -	270

Diskusie

Đurovič Lubomír, O kritériá spisovnosti	- - -	356
Dvonč Ladislav, K otázke vlastných mien typu <i>ulica Partizánov</i>	- - -	296
Dvonč Ladislav, O obyvateľskom mene od slova <i>Chile</i>	- - -	359
Horák Gejza, K jednému druhu vedľajších viet so spojkou <i>keď</i>	- - -	105
Red., Slovo <i>šútorica</i> a kritériá spisovnosti	- - -	357
Ružička Jozef, Ako treba skloňovať vlastné meno <i>Goa?</i>	- - -	353
Ružička Jozef, <i>Na-vštvíť</i> , či <i>nav-štvíť?</i>	- - -	174
Ružička Jozef, O názvoch niektorých planét	- - -	302
Stanislav Ján, O hlasovej výchove	- - -	54
Vragaš Štefan, <i>Okruch, okruh, kruch</i> a ich zdrobneniny	- - -	171

Zprávy a posudky

Dialektologická konferencia v Bratislave. Štefan Vragaš	- - -	361
Gregor Alois, Slovník nářečí slakovsko-bučovického. Anton Habovštiak	- - -	183
Isačenko A. V. - Kollár D., Slovensko-ruský slovník. Imrich Kothaj	- - -	59
Konferencia o jazykovej kultúre. Jozef Ružička	- - -	308
Orlovský Jozef, Slovenská syntax. František Kočiš	- - -	112
Pauliny Eugen, Krátka gramatika slovenská. Jozef Ružička	- - -	363
Sto rokov od narodenia Martina Kukučina. Gejza Horák	- - -	305
Studia Slavica IV, 1958. Matilda Hayeková	- - -	307

Studia Slavica V, 1959. Matilda Hayeková	- - - - -	376
Vinokur Georgij, Die russische Sprache. Jozef Ružička	- - - - -	306
Voprosy kultury reči II. Ján Horecký	- - - - -	181
Zoch Ctiboh, Slovo za slovenčinu. Gejza Horák	- - - - -	177

Rozličnosti

Aminokyselina, či aminokyselina? (A. Keder)	313	- Hnetáč, či miesič? (K. Habovštiaková)	313
Hodiny - hodinky. (F. Miko)	316	Je slovo Postupim mužského alebo ženského rodu? (L. Dvonč)	124
Knieža, str. i m. (L. Dvonč)	122	Kvantita slova okruhlíak. (Š. Vragaš)	120
Mnichovčania - mnichovania. (L. Dvonč)	315	Nabucco = Nabuchodonozor. (L. Dvonč)	61
Nátierka, nie „pomazánka“. (K. Habovštiaková)	314	Nosiť - „nosiť sa“; čakať - „čakať sa“. (I. Ševcechová)	61
O priezviskách zakončených na -ch v slovenčine. (E. Tvrdoň)	377	O slovách hora, les, vrch a ich odvodeninách. (E. Smiešková)	380
Parižska komúna, komúna. (V. Uhlár)	312	Písanie slova vesmír. (A. Keder)	311
Píšeme abrahámoviny (nie „Abrahámoviny“). (A. Keder)	61	Rod podstatného mena klenoty. (F. Miko)	378
Siedmak, siedmačka (nie „sedmák, sedmáčka“). (A. Keder)	121	Sokel. (E. Jóna)	377
Škreččie, či škrečacie sérum? (J. Ružička)	187	Šťutorica. (I. Ševcechová)	62
Tituly zaslužilý učiteľ, zaslužilý školský pracovník a pod. (Š. Peciar)	309	Univerziáda. (L. Dvonč)	310
Utierka, nie „uterka“. (K. Habovštiaková)	315	Východná Antarktída. (L. Dvonč)	186
„Zadanie“ alebo úloha? (V. Uhlár)	317	Žúzoľ. (J. Ružička)	120.

Odpovede na listy

Angína, ale angina pectoris. (J. Horecký)	320	Básnik - poetka. (M. Urbančok)	191
„Biely Dom“, či Biely dom? (L. Dvonč)	382	Budem ovládať a „budem zaniest“. (G. Horák)	63
Dispečer. (A. Keder)	384	Dokumentátor a dokumentarista. (E. Jóna)	382
Došli mu pohonné látky. (G. Horák)	318	Ešte raz poliklinika (nie „polyklinika“). (A. Keder)	383
Kvíz. (A. Keder)	320	Meno člena baletného sboru. (G. Horák)	64
Najprv a najsamprv. (G. Horák)	189	O skloňovaní miestnych mien typu Dubie. (G. Horák)	126
O väzbe začať s niečim. (G. Horák)	126	O vetách s podmetom nikto a každý. (G. Horák)	127
„Perenka“ = rúž. (J. Horecký)	191	Písanie i, y v priezviskách. (L. Dvonč)	190
Pyštek. (J. Horecký)	191	Skloňovanie mien Ján Mária Dobrodinský a Carl Maria Weber. (L. Dvonč)	319
Súrne a neodkladné prípady. (G. Horák)	63.		

Opravy	- - - - -	192, 384
Index k 25. ročníku Slovenskej reči. O. Kajanová	- - - - -	385

INDEX K 26. ROČNÍKU SLOVENSKEJ REČI

Kurzívou sú vysádzané: 1. slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska, 2. skratka p. (= pozri). Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- abstencia*, pôvod a význam 249—250
-ací v druhových prívlastňovacích príd. menách 84—96
adjektívum p. prídavné meno
algoritmus, význam a pravopis 315
Alžirac, *Alžirčan*, tvorenie obyvateľského mena 121—22
angličtina: anglické interdentály podľa B. Hálu 378
apozio péza, charakteristika 327
Arnoľd I. V., *Leksikologija sovremennogo anglijskogo jazyka*, recenzia 111—118
astronaut, význam a použitie 316—317
bača, *bačovka* 318—319
J. Bauer — R. Mrázek — S. Žaža, *Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy*, recenzia 57—59
bivuk — *bivak*, pôvod a pravopis 315—316
bleskozvod, štylistické zaradenie v SSJ 237—239
blcha, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 86
brať a deriváty, tvorenie trpného príčastia 354—361
buldog, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 165—167
citoslovci, ich miesto v slovnej zásobe 72
curka, charakteristika 254—255
častice, vydelenie v rámci slovných druhov 73
Československá vedecko-technická společnost, utvorenie skratky 122—123
čeština: o prekladoch z češtiny do slovenčiny 129—151; B. Hála, *Fonetické obrazy hlásek*, recenzia 376—378; J. Bauer — R. Mrázek — S. Žaža, *Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy*, recenzia 57—59; *Jazykový koutek čs. rozhlasu I—III*, zpráva 247—248
číslovky: miesto v slovnej zásobe a charakteristika 76—77; zaradenie *všetok*, *každý*, *sám* medzi číslovky 42—43
členovia — členstvo 319—320
čosi v SSJ 235—237
dačo v SSJ 235—237
desaťkorunák, *desaťkorunáčka*, význam 254
dialóg v Tatarkových novelách Rozhovory bez konca 281—283
dokázat sa, význam a používanie 63—64
dôraz vyjadrený osobným zámenom 200
dôvodit, význam a vid 60
dovoľte mi odísť, význam a používanie 255—256
drať a deriváty, tvorenie trpného príčastia 361—363
drieť, *dreleť* 160—164
dvojhlásky, slovenské podľa B. Hálu 377
ekvivalenty v prekladových slovníkoch 310, 312
elipsa v učebnici *Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy* 58
Exbratislavčan, pravopis 252
fonetika, B. Hála, *Fonetické obrazy hlásek*, recenzia 375—378
fonológia, zisťovanie fonologického inventára matematickými metódami 259—260
forma v jazyku 68
frazológia: definícia a názory 270—274; v SSJ 269—280; v Rusko-slovenskom slovníku 244; v prekladových slovníkoch 312; vznik frazeologických jednotiek podľa I. V. Arnoľda 116
genitív: vlastnosti pri prekladaní z češtiny 147; záporový pri prekladaní z češtiny 147—148; plurálu p. mena *korčuľa* 128
gramatické slová, charakteristika a miesto v slovnej zásobe 72—74
haď, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 87—88
Hála B., *Fonetické obrazy hlásek českých, slovenských, francouzských, německých, ruských, polských, anglických, maďarských a španělských spolu se srovnávacím popisem výslovnosti*, recenzia 375—378
heslo: v prekladovom slovníku 315; v Rusko-slovenskom slovníku 245

- hláska, jej vlastností podľa B. Hálu 375
hnať a deriváty, tvorenie trpného prítomného 363—365
hnevivý — *hnevúný*, význam 382—383
 hniezdovanie v Rusko-slovenskom slovníku 245
holub, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 88
 homonymá: charakteristika 337; etymologické 340; úplné 340; čiastočné 340; v lexikografickej praxi 339—354; v SSJ 346—353; v dvojazyčných slovníkoch 312; v Rusko-slovenskom slovníku 245
hrať, trpné prítomné 9—10
hus, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 88
- i v druhových prívlastňovacích prídavných menách 84—96
 infinitív p. neurčitok
 interdentály španielske a anglické podľa B. Hálu 378
 interpunkcia v učebnici *Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy* 58
 inštrumentál plurálu podst. mien *Rus*, *Maďar*, *Nemec* 127—128
 intonácia upozorňovacia pri oslovení 36
iný, *inakší*, zaradenie medzi slovné druhy 40—48
- jazyk: slovenský a riešenie národnostnej otázky 196—199; novín v r. 1948—49; slovenského fejtónu 174
 jazykoveda: konferencia o marxistickej jazykovede, zpráva 172—174; matematická 257—269
 Jazykový koutek čs. rozhlasu, I.—III. výber, zpráva 247—248
 Jégé v kritike a spomienkach, recenzia 55—57
- každý*, zaradenie medzi slovné druhy 40—48
klincovky 379—380
 Knižka o jazyce a stylu soudobé české literatury, recenzia 313—314
 koncovky tvarov p. mien uvádzané v SSJ 223
korčuľa, 2. p. mn. č. 128
koza, tvorenie druhového prívlastňovacieho prídavného mena 88—89
kozmičná loď — „kozmičný koráb“ 230—234
- kozmonaut*, význam a použitie 316—317
krava, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 89
krivorožský — „krivožrožský“ 124
krnohy, význam 249
kura, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 89
 Kuzmík Jozef, *Bibliografia slovanských knih týkajúcich sa slovenských vecí vydaných od XVI. stor. do r. 1955*, *Bibliografia knih v západných rečiach týkajúcich sa slovenských vecí vydaných od XVI. stor. do r. 1955*, recenzia 175—176
 kvantita podst. mien *Merkúr* a *Pluto* 48—52
- l, výskyt a výslovnosť v slovenčine podľa B. Hálu 376
 lexikografia a lexikológia: lexikografické prostriedky v česko-slovenskom diferenciálnom slovníku P. Tvrdeho 22—24, I. V. Arnold, *Leksikologia sovremennogo anglijskogo jazyka*, recenzia 111—118
 Lexikografický sborník, recenzia 310—313
lichva, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 89—90
 lingvistika p. jazykoveda
liška, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 90
- „maccarthyzmus“ — *maccarthizmus*, prapovis 251—252
Matejov — *Matejovová* 318
 matematika: v jazykovede 258—269; teória informácie 260; teória množín 267—268
medveď, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 90—91
Merkúr, kvantita 48—52
 monológ v novelách D. Tatarku 285—289
 morfológia, jej podstata 322
mucha, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 91
myš, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 91
- napchať*, trpné prítomné 10—13
 nárečia: slovenské v období Rakúska-Uhorska 196—197; nárečové slová v Slovníku slovenského jazyka 208
 „náterka“ — nátierka 380

neurčitok, české konštrukcie s infinitívom pri prekladaní do slovenčiny 146—147
 „Nezamestnaným“ vstup zakázaný 250—251
 nominatív zastupujúci vokatív v spisovnej slovenčine 32—40
 norma, normatívnosť, jej uplatňovanie v SSJ 206—214
 -ný v trpnom príchasti 6—17, 354—371

občania — občianstvo 319—320
 očernieť, trpné príchastie 15—16
 omdlieť, trpné príchastie 14
 orať a deriváty, tvorenie trpného príchastia 365—366
 osoba, využitie u Jégého 55—56
 Otázky novinárstva, recenzia 174

pchať, trpné príchastie 10—13
 „pisomný“ — písací stôl 382
 „Pluto“ — Plutón, rod a kvantita 48—52
 podmet: použitý z gramatických príčin 200—202; použitý zo štylistických dôvodov 202—205; použitý z rytmických príčin 205—206; zámenný v slovenčine 199—206; v češtine 135—136

podstatné mená vlastné a všeobecné španielskeho pôvodu v diele M. Kukučina 98—103

pomenovania, rozličné typy pri analýze slovné zásoby 68

poradiť sa, väzba 62

praskať, práskať, význam 250

prať a deriváty, tvorenie trpného príchastia 366—367

pravopis: slovenský kodifikovaný r. 1940 198; cudzích slov v SSJ 225; španielskych jazykových prvkov v diele M. Kukučina 104—107; slovenských dvojhlasok a skupín *de, te* v srbochorvátčine 246—247; ustálenie v srbochorvátčine 246—247

bivak — bivuak 315—316; *algorithmus* 315; *syčať* — *sičať* 53—54; *zadlžiť sa* 119—120; *nátierka* 380; *Exbratislavčan* 252; *maccarthizmus* 251—252; *ulica Parizánov* 299—309; *Vroclav* 60—61

prebdiť, trpné príchastie 17

predložky: opakovanie 151—156, 159—160; neopakovanie 156—158

predpona: ako nositeľ slovesného vidu 226; ako nositeľ homonymie sloves 344

prehovor a jeho pomer k výpovedi 327

príchastie trpné sloves typu *volať* a *rozumiť* 6—17; *brať* 354—361

prídavné meno, mená: druhové prívlastňovacie tvorené príponou *-i, -ací* 84—96; druhové prívlastňovacie od slova *buldog* 165—167

príklonka, príklonky, postavenie pri prekladaní z češtiny do slovenčiny 148—149

prípomy: *-ný, -tý* v trpnom príchasti 6—17, 354—371; *-i, aci* v druhových prívlastňovacích prídavných menách 84—96

prívlastok, prívlastkové konštrukcie pri prekladaní z češtiny do slovenčiny 146

purizmus, puristi v období buržoáznej ČSR 197—198

pytličiť na niečo 253—254

reč: postáv v knihe noviel Rozhovory bez konca 281—283; autorská u Tatarku 283—285; polopriama u Tatarku 285, 287

rod: p. mena *Pluto* 48—52; p. mena *Vroclav* 60—61

rozumieť, trpné príchastie 6—17

Rusko-slovenský slovník, recenzia 244—245

ruština: J. Bauer — R. Mrázek — S. Žažá, *Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy*, recenzia 57—59; *Rusko-slovenský slovník*, recenzia 244—245; I. V. Arnold, *Leksikologija sovremennogo anglijskogo jazyka*, recenzia 111—118

ryba, tvorenie druhového prívlastňovacieho príd. mena 91—92

sám, samý: zaradenie medzi slovné druhy 40—48; pri číslovkách 42—43; pri podst. mene 43—45; významný 46

skamenieť, trpné príchastie 17

skladba: niektoré základné otázky 321—337; typy konštrukcií 326; v učebnici

Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy 57
 skloňovanie: p. mena *korčuľa* 128; španielskych jazykových prvkov v diele M. Kukučina 104—107

skratka: pomenovania Československá vedecko-technická spoločnosť 122—123

slang, ťažkosti pri jeho prekladaní z češtiny do slovenčiny 143

Slovenské ľudové rozprávky, recenzia 110—111

slovesný čas: tvary prít. času slovesa *vziať* 125—126; dávnominulý v češtine 132; v srbochorvátčine 246

OBSAH

Budovičová V., Zaradenie nového pomenovania do slovnej zásoby	230
Darovec M., K forme Tatarkových Rozhovorov bez konca	280
Dvonč L., O príponách -ia -aci v druhových privlastňovacích prídavných menách	84
Dvonč L., Trpné prídastie slovies vzoru <i>brať</i>	354
Dvonč L., Trpné prídastie slovies vzoru <i>volať</i> a <i>rozumieť</i>	6
Habovštiak A., O slovách <i>drieť</i> a <i>dreleť</i>	160
Horecký J., Využitie matematických metód v jazykovede	257
Jedlička A., K jazykové problematice prekladů z češtiny do slovenštiny	140
Jóna E., K otázke normatívnosti Slovníka slovenského jazyka	206
Jóna E., Slovenský slovníkár Peter Tvrdý (1850—1935)	18
Kajanová O., Španielske jazykové prvky v Kukučínovom diele	97
Kočiš F., Poznámky k spracovaniu frazeológie v Slovníku slovenského jazyka	269
Michalus Š., Poznámky k výberu slov vo výkladovom slovníku. (Pripomienky k dvom dielom Slovníka slovenského jazyka)	214
Oravec J., Opakovanie predložiek	151
Oravec J., Osobné zámená v podmete	199
Peciar Š., Národnostná politika KSČ a slovenčina	193
Peciar Š., O homonymii predponových slovies	337
Ružička J., Niekoľko poznámok na okraj prekladov z češtiny	129
Ružička J., O niektorých základných otázkach skladby	321
Ružička J., Zo základnej problematiky slovných druhov	65
Smiešková E., Dvojvidové slovesá cudzieho pôvodu v slovenčine	225
Úvodom	3
Vragaš Š., Cudzie slová v Slovníku slovenského jazyka	220

Diskusie

Dvonč L., O druhovom privlastňovacom prídavnom mene od slova <i>buldog</i>	165
Dvonč L., O názvoch planét <i>Merkúr</i> a <i>Pluto</i>	48
Dvonč L., Písanie vlastných mien typu <i>ulica Partizánov</i>	299
Holý J., Poznámky k otázke súvetia	167
Keder A., <i>Syčať</i> — <i>sičať</i>	53
Miko F., K otázke vokativu v spisovnej slovenčine	32
Oravec J., K otázke tzv. určovacích zámen	40
Poštová G., Zložené súvetie	239
Ružička J., <i>Bleskozvod</i>	237
Ružička J., O podstate vytýčeného vetného člena	291
Rybák J., K spracovaniu hesiel čosi a <i>dačo</i> v Slovníku slovenského jazyka	235

Zprávy a posudky

Arnold I. V., Leksikologija sovremennogo anglijskogo jazyka. Š. Michalus	111
Bauer J. — Mrázek R. — Žaža S., Příruční mluvnice ruštiny pro Čechy II. J. Ružička	57
Hála B., Fonetické obrazy hlásek českých, slovenských, francouzských, německých, ruských, polských, anglických, maďarských a španělských spolu se srovnávacím popisem výslovnosti. A. Král	375
Jazykové koutky Československého rozhlasu v knižných výberoch. G. Horák	247
Jégé v kritike a spomienkach. F. Miko	55
K sedemdesiatke Jána Mihála. E. Jóna	374

Knižka o jazyce a stylu soudobé české literatury. J. Horecký — — — —	313
Konferencia o marxistickej jazykovede. J. Horecký — — — —	172
Kuzmík J., Bibliografia slovanských kníh týkajúcich sa slovenských vecí vydaných od XVI. stor. do r. 1955. — Bibliografia kníh v západných rečiach týkajúcich sa slovenských vecí vydaných od XVI. stor. do r. 1955. L. Dvonč — —	175
Lexikografický zborník. Materiály z porady o prekladových slovníkoch, ktorá bola v dňoch 13.—16. októbra 1959 v Piešťanoch. Š. Michalus — — — —	310
Nový srbochorvátsky pravopis. J. Frýdecký — — — — —	246
Otázky novinárstva 1959. J. Horecký — — — — —	174
Pavel Jozef Šafárik (1795—1861). E. Jóna — — — — —	177
Rusko-slovenský slovník. H. Španková — — — — —	244
Slovenské ľudové rozprávky zo zbierok Sama Czambla. E. Jóna — — — —	110
Za akademikom Františkom Trávníčkom E. Jóna — — — — —	372

Rozličnosti

Abstencia. (J. Ružička) 249 — Algoritmus. (J. Horecký) 315 — Alžirec, Alžírčan. (L. Dvonč) 121 — Bivvak, či bivak? (J. Ružička) 315 — Exbratislavčan? (L. Dvonč) 252 — Fanúšek. (J. Ružička) 187 — Fonotéka a filmotéka. (J. Ružička) 187 — Judo (E. Jóna) 181 — Kanoé. (L. Dvonč) 188 — Kozmonaut — astronaut. (A. Keder) 316 — „Krivojrožský“ — krivožošský. (L. Dvonč) 124 — Krnohy. (J. Ružička) 249 — „Maccarthyzmus“, či maccarthyzmus? (L. Dvonč) 251 — Mládza, otava, kosienok. (E. Jóna) 180 — „Náterka“ — nátierka. (L. Dvonč) 280 — Nezamestnaným vstup zakázaný? (L. Dvonč) 250 — O gen. pl. slova Vráble. (L. Dvonč) 183 — O písaní skratky Československej vedecko-technickej spoločnosti. (L. Dvonč) 122 — Patrice Lumumba. (Š. Peciar) 182 — Praskať, práškať. (Š. Michalus) 250 — Skloňovanie slova rukováť. (L. Dvonč) 185 — Šišky a pampúšky. (E. Jóna) 120 — „Šnekový lis“ — skrutkový lis. (J. Horecký) 186 — Štiepny materiál. (J. Horecký) 186 — Tretry, tretre, klincovky. (Š. Vragaš) 379 — Ubytovňa, ubytovačka. (Š. Vragaš) 123 — Uharkať sa (si). (M. Hayeková) 61 — Vyvodiť, dôvodiť. (F. Miko) 60 — Wrocław, či Vroclav? (L. Dvonč) 60 — Zadlžiť sa, či zadlížiť sa. (Š. Peciar) 119.

Odpovede na listy

Ako vyslovovať mená Lenin, Stalin (G. Horák) 191 — Bača — bačovka. (G. Horák) 318 — Desafkorunák a desafkorunáčka. (G. Horák) 254 — Dobechnúť a predbehnúť. (G. Horák) 189 — Dovoľte mi odísť. (G. Horák) 255 — Hlas je tvoj, lenže pieseň cudzia. (G. Horák) 320 — „Kľazajú sa“? (M. Urbančok) 192 — Kryštál a krištál. (G. Horák) 190 — Matejov — Matejovová. (G. Horák) 318 — Menovaný sa dokázal ako dobrý pracovník. (G. Horák) 63 — Možno používať „ak“ namiesto ako? (G. Horák) 383 — O nárečovom oslovení curka. (G. Horák) 254 — Občania, členovia a občianstvo, členstvo. (G. Horák) 319 — Pisomný stôl — písací stôl; zmätok; hnevulivý — hnevný. (G. Horák) 382 — Poradiť sa s niekým a poradiť sa niekoho. (G. Horák) 62 — Pytličiť na zajace. (G. Horák) 253 — Slovesá stenať a stonať. (G. Horák) 381 — „So Slováci, s Poliaci a s Rusi.“ (G. Horák) 127 — Sporák — „šporák“. (M. Urbančok) 191 — Strašne mať rád. (G. Horák) 253 — Vezmem — vezmú. (G. Horák) 125 — Zunovať niečo — zunovalo sa mi. (G. Horák) 126.

Index k 26. ročníku Slovenskej reči. O. Kajanová — — — — —	385
--	-----

Kurzívou sú vysádzané: 1. slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska, 2. skratka p (= pozri). Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- apozio péza na vyjadrenie expresívnosti vety 153
 aspoň, významy určované intonáciou 272—273
 Augiášov chliev — maštale kráľa Augia 372—374
 Bečka J. V., *Základy kompozice jazykových projevů*, recenzia 51—53
 Benfica — Benficy, Benfici, Benfiky? 375—376
 Bernolák A., zhodnotenie významu a charakteristika jeho jazykovedného diela 321—334
 bistu, veruže, hja; používanie 320
 bit, merná jednotka informácie 264
 Blanár V., *Zo slovenskej historickej lexicológie*, recenzia 180—182
 bodkočiarka v súvetiach románu *Živí a mŕtvi* 286—290
 bohemizmy počtových kníh 180
 bryndza, pôvod a význam 60—61
 byť si verný — verní 177—179
 Così fan tutte, otázka ekvivalentu 254
 častica, častice: citové v expresívnych vetách 149—150; ako nositelia dôrazu 270—271; vo výstavbe expresívnych syntaktických konštrukcií 270—276; bez dôrazu 271
 Československý terminologický časopis, oznámenie 185—186
 čeština: slovná zásoba 54; stavba slov 54; skloňovanie 54—55; časovanie 55; skladba a štylistika 55; slovotvorný typ *honněná* 248; kontakt so slovenčinou 258; B. Havránek — A. Jedlička, *Česká mluvnice*, recenzia 46—49; *Slovník spisovného jazyka českého I (A—M)*, recenzia 108—114; J. Jelínek — J. Bečka — M. Těšitelová, *Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce*, recenzia 249—251; O češtině pro Čechy, recenzia 54—55; J. V. Bečka, *Základy kompozice jazykových projevů*, recenzia 51—53; *Sborník prací brněnské university X*, A 9, 1961, recenzia 246—249; K. Paul, *Pavel Josef Šofarík*, recenzia 114—115; *Dyslalie*, recenzia 310—313
 čiarka: medzi opakovanými výrazmi 196; v Zemplinských novinách 188
 číslovky: v tesnejšom spojení na vyjadrovanie približného počtu 319; neurčité charakteristika a triedenie 223—234
 čochvíľa 214
 deriváty z kmeňa niektorých trpných príslovíc 276—285
 dobre, významy určované intonáciou 272
 dobrodruh, význam 62
 „dom“ — domov dôchodcov 191
 „Don Giovanni“ — Don Juan 253—254
 dvojdielny — dvojdielový, používanie 318—319
 dvojtvary v genitíve plurálu 174—177
 Dyslalie, recenzia 310—313
 elipsa: ako emočný prostriedok vo vete 154—155; v spojení *rozhlás po drôte* 320
 expresívnosť, jej gramatické prostriedky 144—159
 frekvencia slov, slovných druhov a tvarov v češtine 249
 „frontispice“ — frontispis 316—317
 fuška, význam a štylistické hodnotenie 191—192
 genitív: prívlastkový a jeho triedenie 100—107; singuláru podst. mena *prezent* 217—222
 Gregor-Tajovský, písanie spojovníka 314—315
 hájnik, horár, lesník, význam a používanie 63—64
 B. Havránek — A. Jedlička, *Česká mluvnice*, recenzia 46—49
 hja, bistu, veruže, používanie 320
 hláskoslovný systém dnešnej spisovnej slovenčiny 260
 „Hlas okresu Komárna“, pripomienky k podobe názvu 56—57
 homonymia: štruktúrna, slovesných predpôn 3—22; odvodených slov 3; štyri typy v slovesných predponách 12; predpony do- v spisovnej slovenčine 13—22; podľa A. V. Isačenka 8—9; podľa L. Ďuroviča 9—10
 horár, hájnik, lesník, význam a používanie 63—64

laši — *Jaši*, *Jaš* — *Jasy* 122—123
 imperatív: tvorenie v slovenčine 65—72;
 jeho formálne prostriedky 69—70
ináč, významy určované intonáciou 272
 interpunkcia: bodkočiarka v súvetiach ro-
 mánu *Živí a mŕtvi* 286—290; čiarka
 medzi opakovanými výrazmi 196;
 v *Zemplínskych novinách* 188; pomlčka
 medzi opakovanými výrazmi 197; spo-
 jovník medzi opakovanými výrazmi 197;
 v menách typu *Gregor-Tajovský* 314—
 315; tri bodky medzi opakovanými vý-
 razmi 197; úvodzovky, nejednotnosť pí-
 sania vo vydavateľskej praxi 349—352;
 výkričník medzi opakovanými výrazmi
 196—197
 intonácia: jednotlivých slovných druhov
 270; určujúca význam 272—273
jar, skloňovanie 57
 Jazyková poradňa Čs. rozhlasu, desaťročie
 trvania 366—369
jednak, významy určované intonáciou 273
jednotaj 215
 Jelínek J. — Bečka J. — Těšite-
 lová M., *Frekvence slov, slovních dru-
 hů a tvarů v českém jazyce*, recenzie
 249—251
 kmeň sloves v imperative 68—69
 kód v štruktúrnej lingvistike 265
 konferencia o vývinových tendenciách sú-
 časnej spisovnej slovenčiny 363—366
 kvantita v *Zemplínskych novinách* 188
 kybernetika: vzťah k jazykovede 263—269
lesník, *horár*, *hájnik*, význam a používanie
 63—64
 lexikológia historická: V. Blanár, *Zo
 slovenskej historickej lexikológie*, recen-
 zia 180—182
 lingvistika štruktúrna 268—269
litráž, „listáž“, tvorenie 319
 logatóny pri výskume zrozumiteľnosti
 reči 118
 Marko M., *Otázky novinárskych žánrov*,
 recenzia 49—51
 Maróthy-Šoltésová, tvorenie priezviska
 252—253
 Medzinárodná terminologická komisia,
 zpráva o porade 313
 mená osobné talianske, skloňovanie v slo-
 venčine 123—124
merinda, význam 58
 „mimo hru“ — *mimo hry* 254
 Mistrík J., *Praktická slovenská štylis-
 tika*, recenzia 182—185

množstvo informácie 265
 modálnosť zámerová 144
 morfeematický švík, definícia 22
 morfológický systém dnešnej spisovnej
 slovenčiny 259
na divadlo — *do divadla* 377—378
Necpaly, výslovnosť 37—40
nech, významy určované intonáciou 273
neočatý, význam a štylistická charakteris-
 tika 128
neprestajne 215—216
 norma súčasnej spisovnej slovenčiny 262
O češtině pro Čechy, recenzie 54—55
onucka — *onučka* 374—375
opitý — *napitý* — *podnapitý*, význam
 127—128
 otáznik medzi opakovanými výrazmi 196—
 197
otrhaný (*oškľbaný*) ako *lipa*, používanie
 316
ozaj, významy určované intonáciou 273
 pád, pády: prívlastkový genitív 100—107;
 genitív singuláru substantív typu *pré-
 zent* 217—222; dvojtvary genitívu plu-
 rálu 174—177; etický datív ako pro-
 striedok citovosti 148; datív a lokál sin-
 guláru substantív typu *človek* 82—93;
 vokatív ako prostriedok citovosti 148
pamätný — *pamätový*, význam 57
 Paul K., *Pavel Josef Šafařík*, recenzia
 114—115
 Paulíny E., zhodnotenie činnosti 361—
 363
 Peciar Š., zhodnotenie činnosti a súpis
 prác 300—310
 počateľnosť hlások 117
podchvilou 216—217
 podstatné meno s číslovkami v tesnejšom
 spojení 319
pol-, *polo-* v zložených slovách 30—36
 pomlčka medzi opakovanými výrazmi 197
povesmo — *povesno*, pôvod a význam
 124—125
prasaci — *prasači* 171—174
pravda, významy určované intonáciou 273
Pravidlá slovenského pravopisu, zmeny,
 doplnky a opravy v treťom zrevid. vy-
 daní 243—246
pravopis: dnešnej slovenčiny 260—261; pri
 opakovaní výrazu 193—205; čestných
 titulov 234—236; *samo osebe* 189—190;
staré kocúry — *starí kocúri* 126—127;
frontispice — *frontispis* 316—317; *laši*
 — *Jaši* — *Jaš* — *Jasy* 122—123; *vir* —

- výr 372; správa — zpráva 355—356; sbor — zbor, sváz — zväz 356; sjazd — zjazd 357; Tatjana — Tatiana 61; kvantita v Zemplínskych novinách 188; Pravidlá slovenského pravopisu, zmeny, doplnky a opravy v novom vydaní 243—346
- predložka, predložky: v Zemplínskych novinách 188; v, vo pred slovom začínajúcim sa dvojhláskou ô 58
- predpona, predpony: slovesné, ich homonymia 3—32; čisto vidové, zaraďovacie, lexikálne 10; modifikačné a kvalifikačné 11; ne- v slove *Necpaly* 37—40; po- distributívna 335; pol-, polo- v zložených slovách 30—36; s-, z- písanie a výslovnosť 353—360; za- utvárajúce homonymiu slovies 6
- predsa, významy určované intonáciou 274
- prézent, genitív singuláru 217—222
- priama reč, voľne, priradená k uvádzanej vete v románe V. Mináča *Živí a mŕtvi* 292—295
- príčlenenie na vyjadrenie expresívnosti vety 153
- prídavné meno, mená: rodinné prívlastňovacie 165—168; druhové prívlastňovacie 169—174; ich stupňovateľnosť 93—99; *dudkovie* u Ruda Morica 165—169
- prípona, prípony: pádové prídavných mien typu *pávi* 28; systém osobných prípon imperatívu 68; -a/ -u v gen. sg. muž. neživ. 217—222; -áž v slovách typu *litráž, listáž, metráž* 319; -ac pri skloňovaní srbochorvátskych slov 41—45; -ovi, -u v datíve a lok. sg. muž. živ. substantív 82; -tý (-ný) pri tvorení trpného príchastia 129—131; -tor v ruštine a češtine 247—248
- príslovka, príslovky: času a vid slovies 212—217; tvorené od kmeňov trpných príchastí 284—285
- prívlastok pri základných číslovkách 295—299
- rád, zaradenie medzi slovné druhy 72—81
- raz, významy určované intonáciou 274
- reč, zrozumiteľná, charakteristika 117
- Rosenbaum K., Pavel Jozef Šafárik, recenzia 115—116
- rozhlas po dróte 320
- ruština, význam pri obohacovaní slovnej zásoby spisovnej slovenčiny 259
- rytmický zákon v slovách s príponou -ár/-iar 20
- samo osebe, pravopis 189—190
- Sborník prací filosofické fakulty brněnské university X, A 9, 1961, recenzia 246—249
- skladba: dnešnej spisovnej slovenčiny 260; v románe V. Mináča *Živí a mŕtvi* 285—295
- skloňovanie: srbochorvátskych slov na -ac 41—45; podst. mena *skóre* 190; podst. mena *jar* 57; podst. mena *Tribeč* 127; spojenia „okresu Komárna“ 56—57; v Zemplínskych novinách 189
- skóre, skloňovanie 190
- slavistika: porada Medzinárodnej terminologickej komisie, zpráva 313
- slovakizmy počtových kníh 180
- slovenčina: spisovná, jej postavenie v socialistickej spoločnosti 257—263; kontakt s češtinou 258
- slovesná distributívne v slovenčine 334—345
- slovná zásoba: spisovnej slovenčiny v socialistickej spoločnosti 258; počtových kníh, rozbor 180
- Slovník spisovného jazyka českého I (A—M), recenzia 108—114
- slovo, slová: morfematically rozbor slov 22—29; s predponou *pol-, polo-* 30—36; cudzie v popularizačnej literatúre 162; srbochorvátske na -ac 41—45
- slovosled ako emočný prostriedok pri výstavbe vety 151
- slovotvorný model, definícia 23
- Snemovňa reprezentantov* 315—316
- spojka na čele vety vyjadrujúca citovosť 151
- spojovník: medzi opakovanými výrazmi 197; v menách typu *Gregor-Tajovský* 314—315
- soľva, významy určované intonáciou 274
- srbochorváččina: skloňovanie slov na -ac 41—45
- staré kocúry — starí kocúri, pravopis 126—127
- superlatív: využívanie v slovenčine 346—349
- stupňovanie: definícia 93
- škrečči — škreči 169—171
- štrasburský 376
- štyl odborný v prácach popularizačného charakteru 159—164
- štylistická charakteristika slovnej zásoby počtových kníh 180
- štylistika: J. Mistřík, *Praktická sloven-*

ská *štylistika*, recenzie 182—185; J. V. Bečka, *Základy kompozice jazykových projevů*, recenzie 51—53
taká rada — *tak rada* 59—60
takto, významy určované intonáciou 274
Tajana — *Tatiana*, pravopis 61
 teória informácie: bit, merná jednotka informácie 264; množstvo informácie 265
 terminológia: zasadnutie Čs. ústrednej terminologickej komisie, zpráva 369—370; Československý terminologický časopis, oznámenie o založení 185—186
Tribeč, skloňovanie 127
 trpné prídavné: sloves v zoru *trieť* 129—144; sloves v zoru *biť*, *vidieť*, *česať*, *držať* 205—212
 tvorenie slov: trpné prídavné niektorých sloves 132—144; deriváty z kmeňa niektorých trpných prídavných 276—285; *Maróthy-Soltés* 252—253
tordá noc, *turdá zima*, významy adjektíva 318
 „uspokojivo“ — *uspokojivo* 377
útek „v refazoch“ 376
 úvodzovky: nejednotnosť písania vo vydavateľskej praxi 349—352
veľký — *veliký*, štylistické hodnotenie 255
veruže, *bistu*, *hja*, používanie 320
 veta, vety: necitové oznamovacie 146; žiadacie 147; opytovacie 147
 vid nedokonavý na vyjadrenie citovosti 148
 „vietor severných smerov“ — *severný vie-*

tor 187—188
vír — *vúr* 372
 vokálny systém spisovnej slovenčiny 26
vôbec, významy určované intonáciou 274—275
v ôsmej, či „vo“ *ôsmej triede*, podoba predložky 58
 výkričník medzi opakovanými výrazmi 196—197
 výslovnosť slov typu *hríb*, *rýb*, *prúd* v tanečných piesňach 255—256; dnešnej slovenčiny 260; názvu *Necpaly* 37—40
 vzťah: príslušnosti vyjadrený adnominálnym genitívom 102; syntaktický, prísudkový určenie 246, podmetový určenie 246—247
 zámeno, zámená: citové a neurčité ako prostriedok citovosti 148; neurčité so -si, nie-, význam a používanie 236
 Združenie slovenských jazykovedcov, zpráva o činnosti 120—121
zaobstarať — *zaistiť*, význam a používanie 62—63
 zápor v expresívnych vetách 150
zasa, významy určované intonáciou 275
 zrozumiteľnosť: jej zisťovanie 117—118; slabiková, slovná, vetná 117; v slovenčine 116—119
zvlášť, významy určované intonáciou 275
 žánre: M. Marko, *Otázky novinárskych žánrov*, recenzie 49—51

O. Kajanová

OBSAH

Dvonč L., Dat. a lok. sg. substantív typu <i>človek</i> — — — — —	82
Dvonč L., Deriváty z kmeňa niektorých trpných príchastí — — — — —	276
Dvonč L., Trpné príchastie slovíes vzorov <i>biť, vidieť, česať a držať</i> — — — — —	205
Dvonč L., Trpné príchastie slovíes vzoru <i>trieť</i> — — — — —	129
Habovštiak A., K výslovnosti názvu <i>Necpaly</i> — — — — —	37
Habovštiaková K., Význam Bernolákovho jazykovedného diela v dejinách spisovnej slovenčiny — — — — —	321
Horák G., Stupňovateľnosť prídavných mien — — — — —	93
Horecký J., O slovách s <i>pol-</i> a <i>polo-</i> — — — — —	30
Horecký J., Niekoľko znakov popularizačnej literatúry — — — — —	159
Horecký J., Poznámka o využití superlatívu — — — — —	346
Horecký J., Vzťahy medzi kybernetikou a jazykovedou — — — — —	263
Keder A., Gen. sg. niektorých substantív typu <i>prezent</i> — — — — —	217
Kočiš F., Ku skladbe v románe Vladimíra Mináča <i>Živí a mŕtvi</i> — — — — —	285
Mihál J., Príslovky času a viď slovíes — — — — —	212
Miko F., Do ktorého slovného druhu patrí slovo <i>rád?</i> — — — — —	72
Miko F., Prívlastok pri základných číslovkách — — — — —	295
Mistrik J., Častice a intonácia — — — — —	270
Mistrik J., O gramatických prostriedkoch expresívnosti — — — — —	144
Mlacek J., Poznámky k písaniu úvodzoviek — — — — —	349
Peciar Š., Distributívne slovesá v slovenčine — — — — —	334
Peciar Š., K formálnej stránke opakovania výrazu — — — — —	193
Peciar Š., O homonymii slovesných predpôn — — — — —	3
Perspektívy vývoja spisovnej slovenčiny — — — — —	257
Ružička J., Ako sa tvorí imperatív v slovenčine? — — — — —	65
Ružička J., Poznámky k morfológickému rozboru slov a tvarov — — — — —	22

Diskusie

Dvonč L., Dva sporné tvary druhových prívlastňovacích prídavných mien — — — — —	169
Dvonč L., K otázke písania predpôn <i>s-</i> , <i>z-</i> — — — — —	353
Dvonč L., Skloňovanie srbochorvátskych slov na <i>-ac</i> — — — — —	41
Horák G., K prídavnému menu <i>duďkovie</i> u Ruda Morica — — — — —	165
Meliš-Čuga L., O písaní čestných titulov — — — — —	234
Miko F., <i>Byť si verný</i> či <i>verní?</i> — — — — —	177
Miko F., Ešte k prívlastkovému genitívu — — — — —	100
Ondrus P., Číslovky v slovenčine — — — — —	223
Rybák J., K významu neurčitých zámen <i>so -si</i> a <i>nie-</i> — — — — —	236
Uhlár V., O niektorých dvojtvaroch v praxi — — — — —	174

Zprávy a posudky

Bečka J. V., Základy kompozície jazykových prejavů. M. Darovec — — — — —	51
Blanár V., Zo slovenskej historickej lexikológie. J. Horecký — — — — —	180
Desať rokov spolupráce Ústavu slovenského jazyka s Čs. rozhlasom. G. Horák — — — — —	366
Dyslalie. L. Dvonč — — — — —	310
Havránec B. — Jedlička A., Česká mluvnice. G. Horák — — — — —	46
Jelínek J. — Bečka J. — Těšitelová M., Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce. O. Kajanová — — — — —	249
Konferencia o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny a o problémoch jazykovej kultúry. V. Blanár — — — — —	363
K päťdesiatke prof. dr. Eugena Paulinyho. E. Jóna — — — — —	361

K problematike zostavenia tabuliek pre skúšky zrozumiteľnosti reči v slovenčine.

J. Dvončová — — — — —	116
Marko M., Otázky novinárskych žánrov. J. Horecký — — — — —	49
Mistrík J., Praktická slovenská štylistika. M. Šalingová — — — — —	182, 256
Nové knihy o Šafárikovi. E. Jóna — — — — —	114
Nové vydanie Pravidiel slovenského pravopisu. Š. Peciar — — — — —	243
Nový terminologický časopis. J. Horecký — — — — —	185
O češtině pro Čechy. J. Horecký — — — — —	54
Porada Medzinárodnej terminologickej komisie pri Medzinárodnom komitáte slavistov. J. Ružička — — — — —	313
Riaditeľ dr. Štefan Peciar päťdesiatročný. E. Jóna — — — — —	300
Sborník prací filosofické fakulty brněnské university X, A 9, 1961. J. Ružička — — — — —	246
Slovník spisovného jazyka českého I (A—M). Š. Peciar — — — — —	108
Súpis prác Štefana Peciaru. L. Dvonč — — — — —	302
Zasadnutie Československej ústrednej terminologickej komisie. J. Horecký — — — — —	369
Zpráva o činnosti Združenia slovenských jazykovedcov pri SAV. P. Ondrus — — — — —	120

Rozličnosti

Augiášov chliev — maštale kráľa Augia. (L. Dvonč) 371 — Benfica — Benficy, Benfici, a či Benfiky? (L. Kučera) 374 — Don Giovanni a Così fan tutte. (L. Dvonč) 255 — Frontispice či frontispis? (L. Dvonč) 316 — Hlas okresu Komárna? (L. Dvonč) 56 — Jaši — Jaši, Jaš či Jasy? (L. Dvonč) 122 — Jar — o jariach. (F. Miko) 57 — Keď je tam štyri — päť detí. (F. Miko) 319 — K otázke spojovníka v menách typu Gregor-Tajovský. (L. Dvonč) 314 — K skloňovaniu talianskych osobných mien. (F. Miko) 123 — Merinda. (J. Míhál) 58 — O menách typu Maróthy-Soltésová. (L. Dvonč) 252 — Onučka, onučka. (Š. Vragaš) 373 — O slovách titráž a „listáž“. (J. Horecký) 319 — O slovenčine Zemplínskych novín. (L. Dvonč) 188 — Otrhaný (oškľabaný) ako lipa. (G. Horák) 316 — O viroch a výroch ešte raz. (L. Dvonč) 371 — Pamätný — pamäťový. (F. Miko) 57 — Povesmo — povество. (J. Míhál) 124 — Pridavné mená typu dvojdielny — dvojdielový. (J. Horecký) 317 — Samo osebe. (F. Miko) 189 — Skóre. (E. Tvrdoň) 190 — Snemovňa reprezentantov? (L. Dvonč) 315 — Štrasburský. (F. Miko) 375 — Tvrdá noc, tvrdá zima. (G. Horák) 318 — Útek v refazoch? (L. Kučera) 375 — Vietor severných smerov? (F. Miko) 187 — V ôsmej, či vo ôsmej triede? (E. Jóna) 58

Odpovede na listy

Bryndza. (M. Urbančok) 60 — Dobrodruh. (J. Mistrík) 62 — Domov dôchodcov. (G. Horák) 191 — Fuška. (G. Horák) 191 — K slovám typu bisfu, veruže, hja a pod. (J. Mistrík) 320 — Lesník, horár, hájnik. (J. Mistrík) 63 — Na divadlo — do divadla. (J. Mistrík) 376 — Neočatý. (G. Horák) 128 — Opitý — napitý — podnapitý. (G. Horák) 127 — Počúvate rozhlas po drôte? (J. Mistrík) 320 — Staré kocúry a starí kocúri. (G. Horák) 126 — Taká rada a tak rada. (G. Horák) 59 — Tatjana — Tatiana. (M. Urbančok) 61 — Trestať — tresce/trestá. (L. Dvonč) 377 — Tribeč — na Tribeči. (G. Horák) 127 — Uspokojive — uspokojivo. (J. Mistrík) 376 — Veľký a veliký. (G. Horák) 255 — Výslovnosť v tanečných piesňach. (G. Horák) 255 — Zaoštarat — zaistiť. (M. Urbančok) 62

Oprava — — — — — 256

Index k 27. ročníku Slovenskej reči. O. Kajanová — — — — — 378

Kurzívou sú vysadené: 1. slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska, 2. skratka p. (= pozri). Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- a, parataktické, význam v poviedkach Kde pijú dúhy 84–85
 ä, ortoepická kodifikácia 304
 abstraktnosť vyjadrovania v administratívnom štýle 375–376
 adjektívum p. prídavné meno, mená ako že / akože 96–100
 amplifikácia v poviedkach Kde pijú dúhy 82
 anafora v poviedkach Kde pijú dúhy 85
Anatomické názvoslovie, recenzie 121–124
 apozícia: v reportáži 150; využívanie v poviedkach Kde pijú dúhy 83
 apoziopéza v reportáži 151
 archifonéma v Paulinyho Fonológii spisovnej slovenčiny 60
 Ballay J., *Vyučovanie slohu v 6.–9. roč. základnej deväťročnej školy*, recenzia 120
 A. Bernolák, články a štúdie pri príležitosti jubilea, zpráva 362–364
 bezspojkovitosť reportáže 148–149
byť sponové v reportáži L. Mňačku 146
 S. Czambel a spisovná slovenčina, zpráva 362
 čas, časy: prítomný nedokonavých sloviess 117–118; historický v poviedkach Kde pijú dúhy 80; minulé nedokonavých sloviess 118; slovesné formy v spisovnej slovenčine, zpráva o dvoch článkoch L. N. Smirnova 185–187
Československý vojenský slovník, recenzia 251–253
 čeština: pri lexikálnych preberaniach slovenčiny v rokoch matičných 200; obecná 13; hovorová 13; B. Hála, *Uvedení do fonetiky češtiny na obecně fonetickém základě*, zpráva 358–362; M. Dokulil, *Tvoření slov v češtině*, recenzia 352–358; F. Kopečný, *Slovesný vid v češtině*, recenzia 116–119; K. Svoboda, *Infinitiv v současné spisovné češtině*, recenzia 247–251; *Slavica Pragensia IV*, recenzia 350–352; *Česko-slovenský vojenský slovník*, recenzia 251–253
 Damask – „Damašek“, pravopis 369
 deminutíva v anatomickom názvosloví 123
 dialektika jazykového vývinu 350
 dialektizmy v preklade Homérovej Iliady 187–188
 dialektológia na konferencii o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny 308
 dohodnúť sa o niečom – dohodnúť sa na niečom 255
 M. Dokulil, *Tvoření slov v češtině*, recenzia 352–358
 doplnok: v doterajších výskumoch 286–291; nezhodný 165–169; v politickej literatúre 171
dubkom – *dúbkom*, etymológia a pravopis 317
 dvojhláska, dvojhlásky: vkladné -ie- pri podst. menách s dĺžkou v poslednej kmeňovej slabike 225–228
dvojit' niekomu, pôvod a význam 312
 dvojtvar gen. plurálu podst. mena *karta* 343–346
 -e- vkladné pri podst. menách vzoru *srdce* 225–228
 elipsa v reportáži 150–151
 emocionálnosť hovorového štýlu 19
 enumerácia: v reportáži 148; v poviedkach Kde pijú dúhy 82
 epanastrofa v poviedkach Kde pijú dúhy 86
 epifora v poviedkach Kde pijú dúhy 85–86
 epizeuxis v poviedkach Kde pijú dúhy 79
 expresívnosť hovorového štýlu 19
 fialový, pôvod 220
 fonéma: vzťah k systému 293; v Paulinyho Fonológii spisovnej slovenčiny 55–57
 fonetika: B. Hála, *Uvedení do fonetiky češtiny na obecně fonetickém základě*, zpráva 358–362
 fonológia: niekoľko poznámok 291–295
 genitív plurálu podst. mena *karta*, dvojtvary 343–346
gól, bod – *bránka, kôš*, správnosť použitia 254
 gramatické číslo: plurál úcty v hovorovej slovenčine 26

- gramatika v rokoch matičných 197–198
gréčtina: Homéros, *Ilias*, recenzia 187–189
Greenville, skloňovanie 126–127
B. Hála, *Uvedení do fonetiky češtiny na obecně fonetickém základě*, zpráva 358–362
hláska, hlásky: zvučné v Paulinyho Fonológii spisovnej slovenčiny 55
hláskoslovie: v rokoch matičných 199; hláskoslovné znaky hovorovej slovenčiny 22–24
Homéros, *Ilias*, recenzia 187–189
charta, *chartismus*, *chartisti*, výslovnosť a pravopis 255
chorvátčina: chorvátske hnutie a spisovná slovenčina 257–268; situácia pri uštaľovaní spisovného jazyka 257–268
idiómy pri prekladaní 242–244
interdialekt: v slovenčine 21; na konferencii o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny 308
jazyk: krásnej literatúry 15–17; materiálov XXII. sjazdu KSSS 170–173; súčasnej slovenskej prózy na konferencii o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny 306–307
jazyková kultúra a výchova na konferencii o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny 303–305
jazykoveda matematická v Ústave slovenského jazyka SAV 189–190
jazykovedné sympóziu vo Viedni, zpráva 365–366
Jazykovedné štúdie VII, recenzia 303–309
jazykový rozbor Kubániho poviedky Mendík 129–143
juice – *džús*, výslovnosť a pravopis 372–373
kaviareň – „kaváreň, káfareň“, pravopis 318
kontrolné hodiny – „blinkačka, pichačka, cvikacie hodiny“, stanovenie termínu 316–317
F. Kopečný, *Slovesný vid v češtině*, recenzia 116–119
„kovák“ – *kovorobotník*, štylistické hodnotenie 315–316
kvantita: *súciť* – *súciť* 368–369; *súputník* – *súputník* 372
I, ortoepická kodifikácia 304
Iadový, mäsový, strojový, používanie vzťahových adjektív 313–315
lexika reportáže 145–147
lexikografia v rokoch matičných 198
Mars – *Martan* – *martanský*, pravopis 192
mäsový, iadový, strojový, používanie vzťahových adjektív 313–315
metafora v poviedkach Kde pijú dúhy 78
minulý čas nedokonavých slovies 118
Mlynárce, prípad porušovania rytmického zákona pri skloňovaní 224
mnohoznačnosť v hovorovom štýle 19
Námestie Maratónu mieru, pravopis 128
nárečie v reči postáv Kubániho poviedky Mendík 139–141
názov, názvy: dvojčlenné v podobe zložených príd. mien 221; trojčlenné, fariieb 218–223
neologizmy: v slovenčine a češtine 14; v Kubániho poviedke Mendík 132
neutralizácia fonologických protikladov v Paulinyho Fonológii spisovnej slovenčiny 59
nitelnice – *nitelnice*, mäkké l 111–115
originál listu, gramatická správnosť 318
-ový pri tvorení vzťahových adjektív 313–315
patiens – *paciens*, pôvod a pravopis 63
E. Pauliny, *Fonológia spisovnej slovenčiny*, recenzia 54–62
„podhodíť cez ohradu“ – (pre)hodíť cez ohradu 256
pôdoznalectvo – „pôdoznaľstvo“ 319–320
pokašľávať, pofukovať, zaradenie do vidového systému 32–44
pravopis: v rokoch matičných 199; názvov štátov typu *Republika Mali* 89–95; cudzích názvov ulíc 45–53; *Námestie Maratónu mieru* 128; *Štadión SNP* 192; *Slovenské rudohorie* – *rudohorie* 125–126; *patiens* – *paciens* 63; *juice* – *džús* 372–373; *striptíz* 313; *sivoperý* 377; *dubkom*, *dúbkom* 317
predpona, predpony: *po-* s obmedzovacím významom v slovenčine 65–77; v slovesách z dokonavých slovies 201–213; *s-* funkcie v slovenčine 201
preklady Gogoľovho *Revízora*, poznámky 239–246
prídavné meno, mená: vzťahové na označenie farby 221; *iadový, mäsový, strojový*, správnosť použitia 313–315
priemyslovka, štylistické hodnotenie 64
printeš – „priviezť“ *darček*, správnosť použitia 376
raďy – *raďi*, význam a pravopis 319
reč: umeleckej prózy Zuzka Turanová 299–302; autora v próze Zuzka Tura-

- nová 300; v Kubániho poviedke Mendík 131–136
- reportáž: základné vlastnosti 144; jazyk a štýl 143–155
- Republika Mali — Malijská republika 89–95
- rusať, rusať sa*, pôvod 190
- rytmický zákon, prípady porušovania pri skloňovaní podst. mien typu *Mlynárce* 224–230
- s-: funkcie v slovenčine 268–280; nadbytočné 280; pri vyjadrovaní spôsobov slovesného deja 277–279; a čisto vidovým významom 279–280; lexikálne významy 269–272
- situácia v hovorovom štýle 19
- svoperý*, pravopis 377
- skladba v hovorovej slovenčine 27
- skloňovanie: názvov typu *Geenville* 126–127; podst. mena *Strážnice* 64
- slabika: spojenie sonóry so spoluhláskou na začiatku slova 293; v Paulinyho Fonológii spisovnej slovenčiny 59
- slangové slová v preklade Homérovej Iliady 188
- Slavica Pragensia IV*, recenzia 350–352
- slohové normy 9
- slohové vrstvy 8
- slohotvorné činitele: objektívne jazykové 9; mimojazykové 9; subjektívne 9
- Slovenčina v počiatkoch slovenského národného obrodzenia, zpráva o konferencii 182–185
- slovenčina: v počiatkoch slovenského národného obrodzenia, zpráva o konferencii 182–185; spisovná a ilýrske hnutie 257–268; kombinačné zmeny 292–293; hovorová 13–14, 17–32; vzťah Šafárika 258; význam Matice slovenskej 195–201; E. Pauliny, *Fonológia spisovnej slovenčiny*, recenzia 54–62; *Jazykovedné štúdie VII*, recenzia 303–309
- Slovenské rudohorie — rudohorie*, pravopis 125–126
- sloveso, slovesá; odvodené od perfektív 201–202; s predponou *po-* (od dokonavých slovies) 201–213; faktitativne od názvov farieb 220; deprefigované 280; byť sponové v reportáži L. Mňačku 146
- slovesný tvar zložený v poviedkach Kde pijú dúhy 80–81
- slovesný vid v češtine, recenzia knihy F. Kopečného 116–119
- slovná zásoba: na konferencii o vývinových tendenciách dnešnej spisovnej slovenčiny 305; v poviedkach Kde pijú dúhy 77–79
- slovník: hovorovej slovenčiny 27–31; *Česko-slovenský vojenský slovník*, recenzia 251–253; *Stavebnícky náučný slovník I, II*, recenzia 309–311
- slovo, slová: expresívne pri prekladaní 244; hovorové v preklade Homérovej Iliady 188; nárečové v Kubániho poviedke Mendík 132; neologizmy v slovenčine a češtine 14; v Kubániho poviedke Mendík 132; cudzie pri prekladaní z východiskového do domáceho jazyka 244; v Kubániho poviedke Mendík 132
- slovosled v hovorovej slovenčine 27
- spojka, spojky: a parataktická, význam v poviedkach Kde pijú dúhy 84–85; podradovacia ako že / akože 96–100
- spojovník pri písaní názvov farieb 223
- spoluhlásky: položáverové v Paulinyho Fonológii spisovnej slovenčiny 55
- Stavebnícky náučný slovník I, II*, recenzia 309–311
- Strážnice*, skloňovanie 64
- striptíz*, pravopis 313
- strojný — strojový, význam a používanie 369–372
- strojový, mäsový, ťadový, používanie vzťahových adjektív 313–315
- súčiť — súcitiť, kvantita 368–369
- súpútnik — súputník, kvantita 372
- súvetie, súvetia: zložené, klasifikácia 155–164; rozdelenie na typy 156–157, 164, 321–342; v politickej literatúre 172; zložené 160
- K. Svoboda, *Infinitiv v súčasnej spisovnej češtině*, recenzia 247–251
- synestézia v poviedkach Kde pijú dúhy 79
- syntaktické prostriedky: reportáže 147–151; v Kubániho poviedke Mendík 133–136
- P. J. Šafárik, články a štúdie pri príležitosti jubilea 364
- Štadión SNP*, pravopis 192
- štýl, štýly: výklad 5–6; jazyk 7; jazykoveho prejavu 7; individuálny 7; funkčné 9–10; hovorový súčasnej spisovnej slovenčiny 17–32; ústnosť, expresivnosť, emocionálnosť, situácia, mnohoznačnosť, obraznosť 19; varianty 20; publicistický 12–13; administratívny 375–376; slovenčiny v rokoch matičných 200

štylistické hodnotenie podst. mena *prie-
myslovka* 64

štylistické varianty 8

štylistika: výklad, zaradenie 5; výrazu 6;
individuálna 6; slovenská a krásna li-
teratúra 3–17; diskusia o výsledkoch
doterajších výskumov 295–299

štýlové rozvrstvenie súčasnej spisovnej
slovenčiny v referátoch na konferencii
o vývinových tendenciách dnešnej spi-
sovej slovenčiny 306

termín, termíny: *sloň* – *štýl* 101–108;
kontrolné hodiny – „blinkačka, picháč-
ka, cvikacie hodiny“ 316–317

terminológia: v referátoch na konferencii
o vývinových tendenciách dnešnej spi-
sovej slovenčiny 307; zpráva o činnosti
Medzinárodnej terminologickej komisie
364–365

tvaroslovie: v rokoch matičných 199; tva-
roslovné znaky hovorovej slovenčiny
24–25

tvorenie slov v hovorovej slovenčine 25–
26

vetný člen: vytýčený 230–239; funkcia
346–349; konštrukčný 325

vlastné mená, pravopis 108–111

vokalizmus v Paulinyho Fonológii spisov-
nej slovenčiny 60

výpoveď: vysvetlenie termínu 349; vetná
postponovaná 236; anteponovaná 237

výslovnosť: v rokoch matičných 199;
charta, *chartizmus*, *chartisti* 255; *juice*
džús 372–373; *l*, ortoepická kodifikácia
304; *ä*, ortoepická kodifikácia 304

vz-, lexikálne významy 275–277

z-, lexikálne významy 272–274

zámeno, zámená: zvrtné, opakovanie 376
západoslovenčina kultúrna, jej formova-
nie 183–184

Združenie slovenských jazykovedcov pri
SAV, zpráva o činnosti 366–367

zhoda viacnásobného podmetu a prísudku
214–217

zub, inštr. pl. 373–374

O. Kajanová

OBSAH

Blanár V., Matica slovenská v dejinách slovenčiny	195
Budovičová V., Otázky slovenskej štylistiky a krásna literatúra	3
Buffa F., Starostlivosť o jazykovú kultúru v Poľsku	281
Dvonč L., O názvoch štátov typu <i>Republika Mali</i>	89
Horecký J., Názvy farieb v slovenčine	218
Ivanová-Šalingová M., Hovorový štýl súčasnej spisovnej slovenčiny	17
Kačala J., K otázke nezhodného doplnku	165
K 10. výročiu založenia SAV	193
Klátik Z., Ilýrske hnutie a spisovná slovenčina	257
Košiš F., Deväť typov zloženého súvetia	321
Ku klasifikácii zloženého súvetia	155
Mistrič J., K jazyku a štýlu reportáže	143
K lyrizovanej próze poviedok Kde pijú dúhy	77
Mlacek J., Zhoda viacnásobného podmetu a prísudku	214
Peciar S., Funkcie slovesnej predpony <i>s-</i> v slovenčine	268
Obmedzovací význam predpony <i>po-</i> v slovenčine	65
Slovesá s predponou <i>po-</i> od dokonavých sloves	201
Slovesá typu <i>pokašľávať, pofukovať</i>	32
Počtová G., Niekoľko poznámok k syntaktickej stránke jazyka Materiálov XXII. sjazdu KSSS	170
Ružička J., Jazykový rozbor Kubániho poviedky Mendík	129

Diskusie

Dvonč L., Cudzie názvy ulíc v spisovnej slovenčine	45
Karta — gen. pl. <i>kariet/karát</i>	343
K jednému prípadu porušovania rytmického zákona	224
Holý J., O termínoch <i>sloh</i> a <i>štýl</i>	101
Chovan J., Na okraj otázky doplnku	286
Ivanová-Šalingová M., Najväčšie biele miesta sú v slovenskej štylistike?	295
Kostolný A., Moje hej a nie nad rečou Zuzky Turanovej	299
Mihál J., O prekladoch Gogoľovho Revízora	239
Mlacek J., Opäť o písaní vlastných mien	108
Paulíny E., Niekoľko poznámok z fonológie. (Odpoveď na Ružičkovu recenziu Fonológie spisovnej slovenčiny)	174
O tzv. vytýčenom vetnom člene	230
Vysvetlenie o mojom používaní terminov <i>veta</i> — <i>výpoveď</i>	349
Ružička J., Poradovacia spojka <i>ako že/akože</i>	96
Poznámka o vytýčenom vetnom člene	346
Poznámky k poznámkam z fonológie	291
Záverečná poznámka	349
Uhlár V., Písať <i>niteľnice</i> a či <i>niteľnice</i> ?	111

Zprávy a posudky

Anatomické názvoslovie. I. Masár	121
Ballay J., Vyučovanie v slohu v 6.—9. roč. základnej deväťročnej školy. J. Horecký	120
Česko-slovenský vojenský slovník. E. Jóna	251
Dokulil M., Tvoření slov v češtině I. J. Horecký	352

Dva články L. N. Smirnova o význame slovesných foriem minulého času v spisovnej slovenčine	185
Hála B., Uvedení do fonetiky češtiny na obecně fonetickém základě. J. Dvončová	358
Homéros, Ílias, prel. M. Okál. J. Horecký	187
Jazykovedné sympóziu vo Viedni. E. Pauliny	365
Jazykovedné štúdie VII. G. Horák	303
Kopečný F., Slovesný vid v češtině. J. Oravec	116
Matematická jazykoveda v Ústave slovenského jazyka SAV. J. Horecký	189
Pauliny E., Fonológia spisovnej slovenčiny. J. Ružička	54
Slavica Pragensia IV. J., Ružička	350
Slovenčina v začiatkoch slovenského národného obrozenia. V. Blanár	182
Stavebnícky náučný slovník I., II. I. Masár	309
Svoboda K. Infinitiv v súčasnej spisovnej češtině. J. Ružička	247
Z činnosti Medzinárodnej terminologickej komisie. J. Ružička	364
Z novších príspevkov k dejinám slovenskej jazykovedy. L. Dvonč	362
Zpráva o činnosti Združenia slovenských jazykovedcov pri SAV. P. Ondrus	366

Rozličnosti

Ako písať slovo „striptíz“? (M. Šalingová) 313 — *Ako písať a vyslovovať cudzie slovo juice?* (Š. Vragaš) 372 — „*Blinkačka*“, „*pichačka*“, „*cvikacie hodiny*“ — *kontrolné hodiny*. (I. Masár) 316 — *Damask a Damašek*. (V. Uhlár) 369 — *Dohodnúť sa o niečom — dohodnúť sa na niečom*. (J. Horecký) 255 — *Dupkom, či dúbkom?* (J. Holý) 317 — *Dvojiť niekomu*. (J. Ružička) 312 — *Gól, bod — bránka — kôš*. (E. Tvrdoň) 254 — *Charta, chartizmus, chartisti*. (E. Tvrdoň) 255 — *Kovorobotník a kovák*. (Š. Lipták) 315 — *Mäsový, ťažový, strojový*. (Š. Vragaš) 313 — *Patiens, či paciens?* (J. Ružička) 63 — *Pridavné mená strojný a strojový*. (F. Kočiš) 369 — *Rusať sa*. (J. Ružička) 191 — *Skloňovanie názvov typu Greenville*. (L. Dvonč) 126 — *Slovenské rudohorie — rudohorie*. (A. Keder) 125 — *Stavebný a strojový dozor*. (F. Miko) 126 — *Súcítiť, či súcitíť?* (Š. Peciar) 368 — *Súputník, či súputník?* (Š. Peciar) 372 — *Zub — inštr. pl. zubami/zubmi*. (L. Dvonč) 373

Odpovede na listy

Abstraktné vyjadrovanie v administratívnom štýle. (M. Urbančok) 375 — *Kaviareň — „kaváreň, kávareň“*. (J. Oravec) 318 — *Mars — Marfan — marfanský*. (L. Dvonč) 192 — *Námestie Maratónu mieru*. (L. Dvonč) 128 — *Originál listu*. (J. Oravec) 318 — *O slove priemyslovka*. (L. Dvonč) 64 — *Piatich*. (J. Oravec) 318 — *Podhodíť cez ohradu?* (J. Oravec) 256 — *Pôdoznanectvo či pôdoznanstvo?* (A. Keder) 319 — *Pravopis adjektíva sivoperý*. (J. Oravec) 377 — *Priniesť darček*. (G. Horák) 376 — *Radý — radi*. (J. Oravec) 319 — *Skloňovanie názvov typu Strážnice*. (L. Dvonč) 64 — *Štadión SNP*. (L. Dvonč) 192 — *Všetky deti sa tešia a hrajú*. (G. Horák) 376

Index k 28. ročníku Slovenskej reči. O. Kajanová 378

INDEX K 29. ROČNÍKU SLOVENSKEJ REČI

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

- akcelerácia deja u Jašíka 15–17
aké len slina na jazyk prinesie, k správnosti výrazu 316–317
ako ho omrklo, tak osvitlo, význam spojenia 124–125
 algoritmus: pre prechod od fonémy [i] ku grafémam *i* a *y* 328–329; o „výslovnosti“ grafémy *t* 330
Alžír – *Alžírsko*, význam 183–184
anglo-americký, angloamerický, Anglo-američania, pravopis 311–313
 archaizmy u Kukučina 74–79
atmosferický – *atmosférický* 33–38
autostop, autostopár 117–118
banjo, pravopis a skloňovanie 116–117
 Betáková V., *Metodika slovenského jazyka v 6.–9. ročníku základnej deväťročnej školy*, recenzia 304–307
big beat, výslovnosť a pravopis 313
cigája – gen. pl. „*cigáj*“ 56–57
cimēt (*cimēt*), význam a etymológia 19
čakáreň – „*čakálňa*“ 319
 častica, častice: nesamostatné *da-* a *nie-* pri zámenách a príslovkách 335–339; s expresívnym zafarbením 276
 čeština: B. Havránek, *Studie o spisovném jazyce*, recenzia 172–173; *Česko-slovenské přednášky pro V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii*, recenzia 176–179; na V. mezinárodnom sjazde slavistov v Sofii, zpráva 109–111; J. Nečas – M. Kopecký, *Slovensko-český a česko-slovenský slovník rozdílných výrazů*, recenzia 244–246; *Sborník prací filosofické fakulty brněnské univerzity XII, A II*, recenzia 241–243; *Výbor z české literatury od počátků po dobu Husovou*, *Výbor z české literatury doby husitské I, II*, zpráva 243–244
čisté blato – *samé blato* 319–320
 dialóg v umeleckom diele 152–163
dinosaurius, tvorenie príd. mena 60–61
 disimilácia pri tvorení trpného prídastia 90–91
 divadelné opisovanie 374–375
 doplnok vo vete 236–240
doplňovačka, definícia termínu 88
džez, pravopis 313
 expresívnosť vo fonetickom prepise 273
 fonéma, fonémy: prechod od fonémy [i] ku grafémam *i* a *y* 328–329; prechod od grafémy *i* a *y* k fonéme [i] 330; spodobovanie 326–327; vzťah medzi fonémou a grafémou 321–326
gáň, význam a etymológia 20
 „*gironďini*“ – *gironďisti* 249–250
gniaviť, význam a etymológia 20–21
 graféma, grafémy: prechod grafém *i* a *y* k fonéme [i] 330
 Hála B., zhodnotenie činnosti 105–107
 „*Hamuljak*“ – *Hamuliak* 309–311
 Havránek B., *Studie o spisovném jazyce*, recenzia 172–173
 „*hňava*“ – *inovať* 191–192
honobiť, význam a etymológia 21
 hovorová podoba spisovnej slovenčiny, zpráva o výskume 351–357
 hovorový štýl v románe *Jediná* 270–278
hrobla, význam a etymológia 21–22
hvaždiť, význam a etymológia 22
 interpunkcia: bodka, dvojbodka, tri body, čiarka, výkričník, otáznik, úvodzovky 225–227; pri parentéze 284–285
 intonácia ako prostriedok pre charakteristiku postáv 273
 irónia a sarkazmus v Mihálikových básňach zo zbierky *Trpky* 80
 Jánošík A., zhodnotenie činnosti 301–302
 jazyk v dievčenskom románe *Jediná* 270–278
 Kajanová O. – Čulen Š., *Španielsko-slovenský a slovensko-španielsky vreckový slovník*, recenzia 303–304
Karel – *Karla*, *Karlove Vary*, *Karlova Ves*, *karlista* 122–123
keď prišlo na lámanie chleba, vznik spojenia 320
Keňa – „*Kenya*“ 254–256
kiša (*kyša*), význam a etymológia 22–23
 konferencia o aktuálnych otázkach teórie verša, zpráva 365–368
 konferencia o jazyku a štýle súčasnej prózy, zpráva 357–365
 kontrast v Mihálikových básňach zo zbierky *Trpky* 80
korčuň – *korčuch*, význam a etymológia 23

- košiar, význam 23
kozmonautka, používanie 58
ku mne — „ko mne“ 126–127
kvantita: pri príd. mene *atmosférický* 33–38; *synagóga* 252; *Zaragóza* 373–374; *zázrač* 63–64
Literatúra a jazyk. *Litteraria* — Štúdie a dokumenty VI, recenzia 112–115
medicejský — mediciovský 250–251
mego, megera, mechňa, význam a etymológia 23–24
mená mesiacov z obdobia Francúzskej revolúcie, pravopis 249
mená a priezviská v preklade Revízora 92
miestenka, definícia termínu 88
monológ v umeleckom diele 163–165
nanič v spojení *maškarný ples nebol nanič* 254
naniest, významy 127–128
nárečia: poľské 246–248; stredoslovenské v minulosti 4–6; predminulý čas v slov. nárečiach 287–298; využívanie nár. pri charakteristike postáv v umeleckom diele 65–74; *prasleň* 99; *šivačka* 380
názvy: ministerstiev 219–224; štátov typu *štát Texas* 215–218; mier 210–215
Nečas J. — Kopecký M., *Slovensko-český a česko-slovenský slovník rozdílných výrazů*, recenzia 244–246
Nitran — Nitrančan 64
odvodzovanie pri cudzích vlastných menách 314–315
opis, divadelný 374–375
„o jednu a pol minúty“ — o jeden a pol minúty 253
(o)gabat (sa), význam a etymológia 20
onikanie, pravidlo 63
obyvateľské mená typu *Saturnan* 85–88
opytovačka, k termínu 89
oxid, oxidácia — „oxyd“, „oxydácia“ 185–186
paradigmatické a syntagmatické podmienky pri písaní i, y 323–325
parentéza, členenie 279–285
Pauliny E. — Ružička J. — Štolc J., *Slovenská gramatika*, recenzia 173–176
plurál úcty 63
podmet, zhoda s prísudkom 25–31, 332–335
„praslen“ — *prasleň*, znenia, význam v nárečiach 98–102
pravopis slov: *banjo* 116–117; *cowboy* 184–185; diskusia o pravopise 258–269, 321–332; *džez* 313; mien mesiacov z obdobia Francúzskej revolúcie 249; názvov ministerstiev 219–224; *oxid*, *oxidácia* — „oxyd“, „oxydácia“ 185–186; predpôň s-, z-, zo- a predložiek s, so, z, zo 264–265; *revanšovať sa* 377; slovesa *posilňovať* — „posilňovať“ 189; úvod do diskusie 257–258
predpona, predpony: po-, po+po-, po+za-, po+do-, po+nad-, polemika 40–46, 46–48
preklad Revízora, jazyková stránka 91–97
prepísovanie ruských slov s „ks“ do latin-ky, zásady 227–229
préteritum v prenesenom používaní 137–139
Pribić-Nonnenmacher E., *Die baltoslavischen Akzent- und Intonationsverhältnisse und ihr quantitativer Reflex im Slavischen*, recenzia 49–50
príciel sa, používanie 373
príd. meno, príd. mená: ako syntaktický útvar 141–144; *cudzí*, používanie 189–190; *dinosauri*, tvorenie 60–61; *medicejský* — *mediciovský* 250–251; skloňovanie typu *papagáj* 59–60; *smrečí* u Jašíka 381–382; s príponou *-teľný*, tvorenie 129–136; v úlohe osamostatnených vetných členov 139–144; vzťahové, tvorenie 381
prípona, prípony: pri slove *don* v dat.-lok. sg. 166–171; *-u/-a* v gen. sg. muž. neživ. 370–372; *-ný*, *-tý* v trpnom príd. slovies v zoro rozumieť 90–91
príslovka, príslovky: *dolu*, *dole*, významy 38–40; s *nie-* a *da-* u Bodenska 335–339; *vonka* a *vonku*, používanie 119–121; zámenne 340–342
prísudok, zhoda s podmetom 25–31, 332–335
prívlasťovačka, k termínu 89
prívlasťok vo význame hyperbolizujúceho výrazu 274–275
revanšovať sa, pravopis 377
rod substantíva *kníže* 62, 332–335
Sborník prací filosofické fakulty brněnské university XII, A 11, recenzia 241–243
seminár o otázkach literatúry pre deti a mládež, zpráva 307–308
skloňovanie slov: *banjo* 116–117; *cigája* 56–57; cudzích vlastných mien 314–315; *deka/deko* 188; *don* 313–314; *Gorkij* 319; *chvoje* 118–119; príd. mien ty-

pu *papagáj* 59–60; radových čísloviek 318

slang ako charakterizačný prostriedok postáv 277–278

slavistika: na V. medzinárodnom sjazde slavistov v Sofii, zpráva 107; v jubilejných príspevkoch, zpráva 179–182

slovenčina: O. Kajanová – Š. Čulen, *Španielsko-slovenský a slovensko-španielsky vreckový slovník*, recenzia 303–304; J. Nečas – M. Kopecký, *Slovensko-český a česko-slovenský slovník rozdílných výrazů*, recenzia 244–246; E. Pauliny – J. Ružička – J. Štolc, *Slovenská gramatika*, recenzia 173–176; na V. medzinárodnom sjazde slavistov v Sofii, zpráva 109–110; študijné strediská slovistiky na zahraničných univerzitách, zpráva 52–55

sloveso, slovesá: *íť* v spojení *ide byť* *prehliadka* 316; typu *nieť* u Kukučina, ich archaický charakter 74–79; väzba *hřešit* s predložkou *proti* + 3. pád 190–191; *hriebsť* a *krast* u Kukučina 77–79; *liazt* sa (*liahnúť* sa) a *rieť* u Kukučina 76–79; *naniesť*, *nanášať*, významy 127–128; *nehnevať* sa, používanie 186–187; *pricnieť* sa v spojení *pricnieť sa niekomu niekto* (*niečo*) 377; predminulý čas 286–298; slovesný čas v básnickej zbierke Trpky 83–84; *smieť* v 3. os. pl. 378; *strižie* – *strižu* u Kukučina 74–76; tvorenie trpného prístastia slovies vzoru rozumieť: *omdlieť* – *omdlený/omdletý*, *zladovať* – *zladovaný* 90–91; *vypršať* v spojení *platnosť zmluvy* *vyprší* 380

slovná zásoba Mihálikových Trpok 81–82

slovosled pri parentéze 283

snice, význam a etymológia 24–25

spojka, spojky: *a* v Trpkach 82–83; *medzivetné* 275; *novšak* 56; *príčinné*, *frekvencia* 31–32

Stanislav J., zhodnotenie činnosti 349–351

sujet – *sujetu*, *sujetový*, skloňovanie 372

súvetie: *zložené*, klasifikácia 229–232, 232–236

synagoga – „*synagoga*“ 251–252

sympózion – *sympóziom* 121–122

„*šivačka*“ – *ihla* 376

štýl, štýly: drámy 151–165; klasifikácia 144–151;

štylistika: predminulý čas ako štylistický prostriedok 296–297; štylistické a syntaktické využitie prid. mena 140–144; štylistické zvláštnosti v Mihálikovej zbierke básní Trpky 79–85; vnútorný dialóg a monológ 270–271

štylizované prostriedky u Bodenka 335–339

terminológia: návrh hádankárskych termínov 88–89

„*trychtýr*“ – *lievik* 376–377

ulica Maxima Gorkého – „*Maxima Gorkija*“ 318–319

Urbańczyk S., *Zarys dialektologii polskiej*, zpráva 246–248

ustálené spojenie: *plná škola žiakov* 57–58

veta, vety: doplnková 236–240; jednočlenená, pričlenená a eliptická 277; parentéza a jej členenie 279–285; uvádzacia, jej funkcia v románe Jediná 276–277

viac-menej, používanie 127

volať (*sa*) a *nazývať* (*sa*), používanie 256

vonka – *vonku* 119–121

Vyborg – Vyborečan, „*Vyboržan*“ 61–62

Výbor z české literatury od počátků po dobu Husovu, Výbor z české literatury doby husitské I, II, zpráva 243–244

výslovnosť: *ä* 201–202; *big beat* 313; grafémy *t* 330; hlások a spoluhláskových skupín 293–210; skupín *le, li, te, ti, de, di, ne, ni* 202–203; mena *Martin* 379–380; skúmanie dnešnej výslovnosti 207–208; písaného *x* v slovenčine 102–104; spoluhlásky v 343–348; slova *cowboy* 184–185; zdvojených spoluhlások 322

Vzájomné listy Jaroslava Vlčka a Jozefa Škultétyho, recenzia 50–52

Zaragoza – *Zaragóza* 369–370

„*zazroň*“ – *zázroň* 63–64

znik, význam 309

zoo, rod 187–188

žabykláč, písanie 124

želať, *priať*, *vinšovať* v hovorovej reči 191

Š. Lipták

OBSAH

Bajzíkova E., Prídavné mená v úlohe osamostatnených vetných členov	139
Dvonč L., K ďalším osobitným prípadom zhody prísudku s podmetom	332
K názvom štátov typu <i>štát Texas</i>	215
K niektorým osobitným prípadom zhody prísudku s podmetom	25
K otázke racionalizácie slovenského pravopisu	258
Obyvateľské mená typu <i>Saturnian</i>	85
Habovštiak A., Poznámky k druhému vydaniu Bodenkovej knihy <i>Na starom grunte</i>	65
Horák G., Z archaizmov v reči Martina Kukučina. Slovesá typu <i>niešť</i>	74
Horecký J., K diskusií o slovenskom pravopise	321
Názvy a značky mier	210
Prídavné mená s príponou <i>-teľný</i> v slovenčine	129
Ivanová-Šalingová M., K analýze štýlu drámy	151
Liška J., O niektorých problémoch slovenskej spisovnej výslovnosti	193
Mihál J., Poznámky k etymológii a sémantike niekoľkých slovenských slov	17
Mistrík J., Jazyk v dievčenskom románe <i>Jediná</i>	270
K otázke štýlov, postupov a útvarov v systematike štylistiky	144
Prostriedky na vyjadrovanie tempa deja u Jašíka	10
Mlacek J., Mihálikove <i>Tápky</i> a ich jazyk	79
Parentéza a jej členenie	279
Redakcia, Diskusia o racionalizácii pravopisu	257
Rybák J., Zamená a príslovky s <i>nie-</i> a <i>da-</i> u Bodenka	335
Sabol J., K pomenovaniám hádaniek v <i>Slovníku slovenského jazyka</i>	88
Smirnov L. N., Poznámka o prenesenom používaní tvarov <i>préterita</i> v spisovnej slovenčine	137
Stanislav J., K jubileu 863–1963	3
Škultéty J., Frekvencia niektorých príčinných spojok v slovenčine	31

Diskusie

Dvonč L., <i>Atmosferický, či atmosférický?</i>	33
<i>Don</i> – dat.-lok. sg. <i>donu/donovi</i>	166
O písaní názvov ministerstiev	219
<i>Omdlieť</i> – <i>omdlený/omdletý, zladovaťieť</i> – <i>zladovatený</i>	90
Horák E., Predminulý čas v slovenčine	286
Chovan J., K problematike doplnkovej vety	236
Ivanová-Šalingová M., Slová <i>dolu, dole</i> sú len príslovkami?	38
Keder A., Ako prepisovať ruské slová s <i>ks</i> do latinky	227
Kočiš F., Triedenie a kritériá triedenia	232
Krištof Š., O výslovnosti <i>z</i>	102
Macháčková E., Klasifikace složeného souvětí ve slovenštině	229
Mihál J., Odpoveď Š. Peciarovi	40
Mlacek J., Na okraj našej interpunkcie	225
Ondrus P., Miesto tzv. zámenných prísloviek v gramatickej stavbe slovenského jazyka	340
Peciar Š., Odpoveď na odpoveď	46

Rybák J., Na okraj kritiky prekladu Revízora	91
Sabol J., K otázke vykania v slovenčine	298
O výslovnosti spoluhlásky v	342
Uhlár V., <i>Praslen</i> a či <i>prasleň</i> ? (Otázka znenia a významov tohto slova v slovenčine)	98

Zprávy a posudky

Anton Jánošík šesťdesiatročný. E. Jóna	301
Betáková V., Metodika slovenského jazyka v 6.–9. ročníku základnej deväťročnej školy. G. Horák	304
Československé prednášky pro V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii. J. Horecký	176
Havránek B., Studie o spisovném jazyce. J. Ružička	172
Kajanová O. – Čulen Š., Španielsko-slovenský a slovensko-španielsky vreckový slovník. J. Oravec	303
Konferencia o jazyku a štýle súčasnej prózy. J. Mistrík	357
Literatúra a jazyk. Litteraria – Štúdie a dokumenty VI. M. Šalingová	112
Nečas J. – Kopecký M., Slovensko-český a česko-slovenský slovník rozdílných výrazů. I. Ripka	244
Nonnenmacher-Pribić E., Die baltoslavischen Akzent- und Intonationsverhältnisse und ihr quantitativer Reflex im Slovakischen. M. Majtán	49
Pauliny E. – Ružička J. – Štolc J., Slovenská gramatika. E. Jóna	173
V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii. E. Jóna	107
Sborník prací filosofické fakulty brněnské university XII, A 11. J. Ružička	241
Seminár o otázkach literatúry pre deti a mládež. G. Horák	307
Študijné strediská slovistiky na zahraničných univerzitách. J. Kuzmík	52
Univ. prof. dr. Bohuslav Hála 70-ročný. J. Liška	105
Univ. prof. J. Stanislav šesťdesiatročný. K. Habovštiaková	349
Urbańczyk S., Zarys dialektologii polskiej. E. Tvrdoň	246
Výbery zo starej českej literatúry. M. Majtánová	243
Vzájomné listy Jaroslava Vlčka a Jozefa Škultétyho. E. Jóna	50
Z jubilejných príspevkov. L. Dvonč	179
Zpráva o brněnskej konferencii o aktuálnych otázkach teórie verša. M. Šalingová	365
Zpráva o výskume hovorenej podoby spisovnej slovenčiny. E. Pauliny	351

Rozličnosti

Alžír – Alžírsko. (L. Dvonč) 183 – *Anglo-americký, angloamerický, Angloameričania*. (L. Dvonč) 311 – *Autostop, autostopár*. (E. Tvrdoň) 117 – *Cigája – gen. pl. cigáj?* (L. Dvonč) 56 – *Človeče, nehnevaj sa?* (L. Dvonč) 186 – *Desať deka – desať dekov*. (L. Dvonč) 188 – *Dinosaurius – prid. meno dinosauri*. (L. Dvonč) 60 – *Don Juan – v Donovi Juanovi*. (L. Dvonč) 313 – *Girondini – girondisti*. (L. Dvonč) 249 – *Hamuljak – Hamuliak*. (L. Dvonč) 309 – *Chvoje, -a str.* (L. Dvonč) 118 – *K pravopisu a skloňovaniu slova banjo*. (L. Dvonč) 116 – *K pravopisu a výslovnosti slova cowboy*. (L. Dvonč) 184 – *K rodu podstatného mena knieža*. (L. Dvonč) 62 – *K slovám big beat a džez*. (R. Kuchar) 313 – *K významu slova znik*. (M. Šalingová) 309 – *Karel – Karla, Karlove Vary, Karlova Ves, karlista*. (L. Dvonč) 122 – *Kozmonautka*. (A. Keder) 58 – *Ku skloňovaniu prídavných mien typu papagáj*. (L. Dvonč) 59 – *Medicejský – mediciovský*. (L. Dvonč) 250 – *Mená mesiacov z obdobia Francúzskej revolúcie*. (L. Dvonč) 249 – *O mene obyvateľa Malty*. (L. Dvonč) 252 – *O spojke novšak*. (V. Uhlár) 56 – *Omnibus, -u/-a, mikrobús, -u*. (L. Dvonč) 370 – *Oxid, oxidácia, nie „oxyd“, „oxydácia“*. (I. Masár) 185 – *Plná škola žiakov*. (G. Horák) 57 – *Pricieť sa*. (G. Horák) 373 – *Robespierrovec, Laplaceov*. (L. Dvonč) 314 – *Sujet – sujetu, sujetový*. (L. Dvonč) 372 –

Sympozion — sympóziu. (L. Dvonč) 121 — *Synagóga či synagoga?* (A. Keder) 251 — *Vonka a vonku.* (E. Jóna) 129 — *Vyborg — Vyborečan, či Vyborežan?* (L. Dvonč) 61 — *Zaragoza či Zaragóza.* (L. Dvonč) 369 — *Ženské podstatné meno zoo.* (L. Dvonč) 187

Odpovede na listy

Ako ho omrklo, tak osvitlo. (G. Horák) 124 — *Ako sa píše slovo žabykláč?* (G. Horák) 124 — *Čakáreň — „čakálňa“.* (G. Horák) 319 — *Figel s úvodzovkami.* (G. Horák) 127 — *Hrešiť proti niečomu — hrešiť na čo.* (J. Kačala) 190 — *Ide byť prehliadka skríň.* (G. Horák) 316 — *Inovať, híňava.* (G. Horák) 191 — *Keď prišlo na lámanie chleba.* (G. Horák) 320 — *Keňa — Kenya.* (J. Kačala) 254 — *Ku mne, a či aj ko mne?* (G. Horák) 126 — *Lehota už vypršala.* (G. Horák) 376 — *Malcao posilňuje.* (G. Horák) 189 — *Maškarný ples nebol nanič.* (G. Horák) 254 — *Možno povedať čisté blato?* (G. Horák) 319 — *Mravčia práca.* (G. Horák) 377 — *My sme tu cudzi.* (G. Horák) 189 — *Nie trychtýr, ale lievik.* (G. Horák) 376 — *Nitran — Nitrančan.* (J. Kačala) 63 — *O jeden a pol minúty.* (G. Horák) 253 — *O pol druha minúty bude devätnásť hodín.* (G. Horák) 317 — *O takzvanom divadelnom opisovaní.* (G. Horák) 374 — *Oči smú, a nie oni „smia“.* (G. Horák) 374 — *Otázky, aké len slina na jazyk prinesie?* (G. Horák) 316 — *Revanšovať sa.* (G. Horák) 377 — *Slovo šivačka je krajové.* (G. Horák) 376 — *Smrečia hora?* (G. Horák) 377 — *Ulica Maxima Gorkého, nie „Maxima Gorkija“.* (G. Horák) 318 — *Viac-menej.* (J. Kačala) 127 — *Volat (sa) a nazývať (sa).* (G. Horák) 256 — *Vykanie — plurál úcty — onikanie.* (J. Kačala) 63 — *Výslovnosť mena Martin.* (G. Horák) 375 — *Zazroň (zázroň).* (J. Kačala) 63 — *Želať, priať a vinšovať.* (G. Horák) 191

Opravy	192
Index k 29. ročníku Slovenskej reči. Š. Lipták	379

INDEX K 30. ROČNÍKU SLOVENSKEJ REČI

Kurzívou sú vysádzané slová alebo časti slov, ktoré sa podrobnejšie rozoberajú z gramatického, výslovnostného, významového alebo štylistického hľadiska. Nesprávne tvary sú v úvodzovkách.

„Aerodýn“ — aerodýn 60
 asimilácia spoluhlások, chyby v písaní 264
 autorská reč v novele A. Bednára Zrub z kameňa 13—15, 20—21
 ä — vo výslovnosti 136; v pravopise 203—204, 146—150
 bačovka, tvorenie a významy 250
 belasité svetlo 61
 Bistro — „Bystro“ 369—370
 blahoželať na meniny, na narodeniny 371—372
 časticový výraz *len tak-tak že* 314—315
 čeriomucha, preklad do slovenčiny 282—286
 čeština: J. Zaorálek, *Lidová rčení*, recenzia 172—174; J. Svoboda, *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, recenzia 49—50; české slová v lexikografickom diele Korabinského 280
 dejové pásmo v novele E. Čepčekovej Marcela, neplač 270—275
 dekrémizácia — bezkrčmovitosť — krčmiada 126—127
 diakritické znamienka, výskyt chýb v školskej praxi 263—264
 diskusia: o pravopise 129—137, 200—208; o písaní y, ä 68—69; o jazykovej kultúre 109—113; o doplnku 153—161
 doplnok 153—161, 223—232
 drevený, ale plátenný 189
 ě, t, ň, l, o úprave písania 134—135
 ďatelínoviny — „ďateloviny“ 327
 „FFUK“ — FF UK 317
 frekvencia jazykových prostriedkov v literárnych dielach 330—335
 „gorkijský“ — gorkovský 180—182
 gramatika: výskum gramatickej stavby spis. slovenčiny 114—118; vzťah k pravopisu 138—142; Medzinárodná komisia pre štúdium gramatickej stavby slovanských jazykov, zpráva o porade 166—167
 hattrick, písanie a výslovnosť 248—249

hláskoslovie: prehľad prác z novších výskumov 301—305
 Charlie, Charlieho — „Charliho“ 313—314
 Chile, rod 374—375
 chozblok, tvorenie a význam 249
 idem do susedov, idem k vám 374
 interpunkcia: v polovetných väzbách 162—165; spojovník a pomlčka 120—121; diskusia 204—205
 jázok, význam 255—256
 jazyk: spisovný a nárečia, poznámky k výskumu 238—240; Konferencia o jazyku a štýle prózy pre mládež, zpráva 298—300; spisovný a pravopis 65—69
 jazykoveda: slovenská za posledných 20 rokov, zhrnutie výsledkov práce 193—199
 Jazyková poradňa III, recenzia 47—49
 jedák, používanie 188—189
 jedálny lístok — „jedálničiek“ 371
 jeep — džíp, písanie 317
 Jodłowski S., *Substantytywizacja przymiotników w języku polskim*, recenzia 240—243
 kajať sa, pokajať sa, časovanie 124—125
 Kennedyho mys 182—184
 kľúčenka, tvorenie 318
 kompozícia: novely E. Čepčekovej Marcela, neplač 268—275; kompozičný rozbor novely A. Bednára Zrub z kameňa 13—21
 komuniqué, výslovnosť 191—192
 Konferencia o metodike vyučovania slovenského jazyka, zpráva o konferencii 237—238; Konferencia o slovníku spis. slovenčiny, zpráva o konferencii 352—357
 konzumovanie — „konzumácia“ 127
 Korabinský J. M., ako lexikograf 276—282
 Krajčovič R., *Náčrt dejín slovenského jazyka*, recenzia 310—312
 kultúra reči: o jazykových nedostatkoch

- v denníku *Práca* 305–307; zakončenie diskusie 109–113; jazyk magazínu *Od-povede* na otázky 52–55; *Jazyková po-radňa III*, recenzia 47–49
- kúrenár**, tvorenie 64
- kvantita**: v koncovkách privlastňovacích zámen a privlastňovacích príd. mien 32; v cudzích slovách, diskusia 31
- lexikografia**: J. M. Korabinský ako lexi-kograf 276–282
- Leopoldville** – „*Leopoldville*“ 186
- loptáreň** – „*loptovňa*“ 123–124
- lucerna**, „*lucierka*“ 370
- l**, v diskusii o výslovnosti 151
- Machek V.**, jubilejný článok 42–43
- „*manager*“ – *manažér*, písanie a výslov-nosť 248
- manchester**, *menčester*, pravopis a vý-slovnosť 365–366
- mapník**, tvorenie 253–254
- Mišianik J.**, *Antológia staršej sloven-skej literatúry*, recenzia 245–246
- „*modrín*“ – červený smrek 371
- monológ**: vnútorný v Mináčovej poviedke *Nenávisť* 208–215; v novele A. Bednára *Zrub z kameňa* 15–17, 20–21; vnú-torný v novele E. Čepčekovej Marcela, *neplač* 273–274
- „*musical*“, „*muzical*“, „*muzikal*“, *muzikál*, pravopis a výslovnosť 369
- nájsť smrť niekde**, použitie výrazu 253
- nárečie**: vzťah k spis. jazyku 238–240; nárečové prvky a frázy v novele A. Bednára *Zrub z kameňa* 18–19
- obývačka**, pravopis 127–128
- pamätat si niečo**, *pamätat sa na niečo*, 59
- perová** – „*pérová*“ *váha* 247
- pichľavý humor** – „*kúsavý humor*“ 127
- Pisa**, *pisanský* – „*piský*“ 315–316
- písanie**: veľkých a malých písmen, chy-by 264–265; veľkých a malých písmen v menách ľudí a živých bytostí 292–297; slova *džíp* 317; *manchester*, *men-čester* 365–366; „*manager*“ – *mana-žér* 248; *predpón s-*, *z-*, *zo-*, diskusia 30–31; *predpón a predložiek* 130–131, 136; *nn* 189; *y*, diskusia 132–134; *y, i*, výskyt chýb v školskej praxi 261–262; *ž*, diskusia 29–30; *ó*, diskusia 28–29
- písať na prstoch** 63–64
- pohodlie a pohodlnosť**, významový roz-diel 128
- polička n. obuv**, 61–62
- polopriama reč** ako kompozičný prostrie-dok v novele E. Čepčekovej Marcela, *neplač* 269, 274
- poľština**: S. Jodłowski, *Substantywi-zacja przymiotników w języku pol-skim*, recenzia 240–243; *Prawidła po-prawnej wymowy polskiej*, recenzia 307–310
- pomlčka**, pravopis 120–121, 232–236
- poradník** – „*poradovník*“ 247–248
- postriežka** – „*čakaná*“ 188
- Prawidła poprawnej wymowy polskiej**, recenzia 307–310
- pravopis**: diskusia 200–208; 22–32, 257–268; reforma 129–137; názvy typu *Po-vstanie*, *Matica*, *Akadémia* 344–351; pravopis a gramatika, vzťah medzi nimi 138–142; *obývačka* 127–128; príd. me-no rád a zámeno *on* 220–222; *revoluč-nodemokratický* – *revolučno-demokra-tický* 250–252; *spojovník* 232–236, 120–121; pomlčka 236, 120–121; ruský, priebeh diskusie 69–79; pravopis a spi-sovný jazyk 65–69
- predložky**: v spojení *idem do susedov*, *idem k vám* 374; *pre* v nesprávnej väz-be miesto určené „*pre*“ *táborenie* 319
- predpony**: *s-*, *z-*, návrh na písanie podľa výslovnosti pri niektorých slovách 204
- priezviská** na -o, skloňovanie 89–92
- prídavné mená**: pri tvorení názvov ve-deckých ústavov 288; *rád*, výslovnosť a pravopis 220–222; *minimálny* v spoje-ní *minimálne výsledky* 320; tvorenie od *Varna*, „*varenský*“ – *varniansky* 366–367; *belasisté svetlo* 61
- privlastky**: predložkový pri tvorení ná-zvov vedeckých ústavov 289–291; ge-nitívny pri názvoch vedeckých ústavov 289
- raketník**, tvorenie 367
- revolučnodemokratický** – *revolučno-de-mokratický*, pravopis a význam 250–252
- rozdeľovanie slov**: v knihe *Smäd po ži-vote* 167–169
- skloňovanie**: slova *zrebe* 184–185; slo-venských priezvisk na -o 89–92
- Sborník pedagogického inštitútu v Nitre**, recenzia 51–52
- Sgall P.**, *Cesty moderní jazykovědy*, recenzia 45–47
- skratky**: „*FFUK*“ – *FFUK* 317
- slangové výrazy**: v novele A. Bednára *Zrub z kameňa* 19
- slavistika**: Korabinský J. M. ako lexiko-

- graf 276–282; Ctiboh Zoch ako jazykovedec 321–330; *Slovanský jazykový atlas*, zpráva o konferencii v Sarajeve 55–57
- slová: turecké a české v Korabinského slovníku 279–280; zložené so zámenom sám 6–10; výber a hodnotenie v Slovníku slovenského jazyka, polemika 101–109; rozdeľovanie v knihe Smäd po živote 167–169; preklad ruského čeriomucha do slovenčiny 282–286
- slovakizmy: v lexikografických prácach J. M. Korabinského 280–282
- Slovanský jazykový atlas*, zpráva o konferencii v Sarajeve 55–57
- Slowar slovenskega knjižnega jezika. Pokusni snopič*, recenzia 243–245
- slovenčina: dnešná jazyková kultúra a vývinové tendencie spisovnej slovenčiny, zhrnutie diskusie v KŽ 32–41; Krájčovič, R., *Náčrt dejín slovenského jazyka*, recenzia 310–312
- slovník: spisovnej slovenčiny, závery z konferencie 357–359; *Slowar slovenskega knjižnega jezika. Pokusni snopič*, recenzia 243–245
- „Spojené štáty severoamerické“ – *Spojené štáty americké* 185–186
- spojovník, pravopis 120–121, 232–236
- srp, kosák, významy 187
- „s tou výstavbou neuvažujú“ – o tejto výstavbe neuvažujú 318–319
- Swoboda J., *Staročeská osobní jména a naše příjmení*, recenzia 49–50
- syntaktické konštrukcie, štatistika 215–219
- Šalingová-Ivanová M., *Príspevok k štýlu štúrovskej prózy. Štýl prózy Jána Kalinčiaka*, recenzia 361–364
- Šanskij, N. M., *Leksikologija sovremennogo russkogo jazyka*, recenzia 175–179
- Šmilauer V., *Úvod do toponomastiky*, recenzia 174–175
- „špatný“ – mrzký, nepeký 256
- štvorcový meter – „štvorečný“ 373
- štýl, štylistika: Konferencia o jazyku a štýle prózy pre mládež, zpráva 298–300; štylistická platnosť frekvencie jazykových prostriedkov 330–335; M. Šalingová-Ivanová, *Príspevok k štýlu štúrovskej prózy. Štýl prózy Jána Kalinčiaka*, recenzia 361–364
- šútok kukurice 63
- Tále – na Táloch, tálsky 249–250
- Teorie informace a jazykověda*, recenzia 43–45
- terminológia: Medzinárodná terminologická komisia, zpráva o zasadnutí 58, 359–361
- Travaux linguistiques de Prague I* – recenzia 169–172
- tvorenie slov: mapník 253–254; raketník 367; loptáreň – „loptovňa“ 123–124; kúrenár 64; kľúčenka 318; chozblok 249; bačovka 250
- upät, upnúť – „upnuť“, upol 367–369
- uspieť, používanie 190
- Varna – „varenský“, varniansky 366–367
- veľké písmená: písanie v menách ľudí a živých bytostí 292–297; pravopis 205–207; pri názvoch typu Povstanie, Matice, Akadémia 344–351
- veta, vety: jednočlenná, dvojčlenná, súvetie, apozitopéza 215–219; vedľajšia doplnková 223–232; viacnásobné vetné členy v diele A. Matušku 80–88; doplnok vo vete 153–161
- vkkladná hláska -á- v tvaroch gen. pl. podst. mien 92–100
- vlastné mená, tvorenie názvov vedeckých ústavov 286–291
- vreckové, vreckovky 373
- vyčínať – „vyčínať“ 122–123
- vymýšľance, použitie výrazu 373–374
- výslovnosť: príd. mena rád a zámena on 220–222; slov komuniké 191–192, hat-trick 248–249, manager 248; I v skupinách le, li, diskusia 151; cudzích vokálov ö, ü v spis. slovenčine, diskusia 152
- významné výročia, úvodník 3–5
- vziať (niekoho) na koňa, používanie 373
- zakaždým – „pokaždé“ 254
- Zaorálek J., *Lidová rčení*, recenzia 172–174
- zámená: on, výslovnosť a pravopis 220–222; privlastňovacie zámená, pravopis 136–137; inšie, používanie 190–191; zložené slová so zámenom sám 6–10; zámenné tvary niekoľkí a niekoľko 10–13
- záмок, význam a rozšírenie v slovenčine 335–343
- zložené slová so zámenom sám 6–10
- Zoch Ctiboh ako jazykovedec, zhodnotenie jazykovednej práce 321–330
- zrebe, skloňovanie 184–185

Š. Lipták

OBSAH

Brassányiová M., Kompozičný rozbor novely Alfonza Bednára Zrub z kameňa	13
Dvonč L., Príspevok do diskusie o pravopise	200
Findra J., Realizácia vnútorného monológu v Mináčovej poviedke Nenávist	208
Horák G., Reforma, a či len úprava?	129
Horecký J., Názvy vedeckých ústavov	268
Zložené slová so zámenom <i>sám</i>	6
Jóna E., Spisovný jazyk a pravopis	65
Významné výročia	3
Malíková M.-O., Diskusia o reforme ruského pravopisu	69
Mlacek J., K výskytu niektorých syntaktických konštrukcií v slovenčine	215
O frekvencii jazykových prostriedkov a o jej štylistickej platnosti	330
Viacnásobné vetné členy v diele A. Matušku	80
Ondrus P., Zámenné tvary <i>niekoľkí</i> a <i>niekoľko</i>	10
Palkovič K., Ctiboh Zoch ako jazykovedec	321
Ján Matej Korabinský ako lexikograf	276
Peciar Š., K dvadsiatemu výročiu oslobodenia	193
Ružička J., Ku kompozícii novely Eleny Čepčekovej Marcela, neplač	268
Rybák J., K prekladu ruského slova <i>čeriomucha</i> do slovenčiny	268
Štefanovič J., Škola a racionalizácia slovenského pravopisu	257
Uhlár V., Zámok	335

Diskusie

Blanár V., O dnešnej jazykovej kultúre a vývinových tendenciách spisovnej slovenčiny	32
Zakončenie diskusie o jazykovej kultúre	109
Dvonč L., K diskusií o niektorých problémoch slovenskej spisovnej výslovnosti	143
K písaniu spojovníka a pomlčky	232
K písaniu veľkých písmen v menách ľudí a živých bytostí	292
Názvy typu <i>Povstanie, Matica, Akadémia</i>	344
Jacko J., O interpunkcii v polovetných väzbách	162
Kačala J., Niet v slovenčine doplnkovej vedľajšej vety?	223
Oravec J., K diskusií o doplnku	153
Peciar Š., O výbere a hodnotení slov v Slovníku slovenského jazyka	101
Poznámky o vzťahu pravopisu a gramatiky	138
Príspevok do diskusie o pravopise	22
Sabol J., K výslovnosti a pravopisu prídavného mena <i>rád</i> a zámena <i>on</i>	220
Skloňovanie slovenských priezvisk na -o	89
Uhlár V., O tvaroch s vkladnou hláskou -á- v gen. pl. podstatných mien	92

Zprávy a posudky

Ivanová-Šalingová M., Príspevok k štýlu štúrovskej prózy. Štýl prózy Jána Kalinčiaka. J. Štibraný	361
Jazyková poradňa III. I. Ripka	47
Jodłowski S., Substantywizacja przymiotników w języku polskim. F. Buffa	240
K jazykovej stránke jedného čísla magazínu Odpovede na otázky. L. Dvonč	52

K výskumu používania slovenského spisovného jazyka a nárečí. L. Dvonč	238
Konferencia o jazyku a štýle prózy pre mládež. J. Ružička	298
Konferencia o metodike vyučovania slovenského jazyka. J. Oravec	237
Konferencia o slovníku spisovnej slovenčiny. E. Jóna	352
Krajčovič R., Náčrt dejín slovenského jazyka. A. Keder	310
Medzinárodná konferencia v Sarajeve. A. Habovštiak	55
Medzinárodná komisia pre štúdium gramatickej stavby slovanských jazykov. J. Ružička	166
Mišianik J., Antológia staršej slovenskej literatúry. M. Majtánová	245
Nesprávne rozdeľovanie slov v knihe Smäd po živote. L. Dvonč	167
O jazykových nedostatkoch v denníku Práca. J. Jacko	305
Prawidła poprawnej wymowy polskiej. F. Buffa	307
Sborník Pedagogického inštitútu v Nitre. Spoločenské vedy. E. Tvrdoň	51
Sedemdesiatiny prof. V. Machka. V. Blanár	42
Sgall P., Cesty moderní jazykovědy. J. Horecký	45
Slovar slovenskega knjižnega jezika. Š. Michalus	243
Svoboda J., Staročeská osobní jména a naše příjmení. M. Majtánová	49
Šanskij N. M., Leksikologija sovremennogo russkogo jazyka. E. Smiešková	175
Šmilauer V., Úvod do toponomastiky. Š. Lipták	174
Teorie informace a jazykověda. J. Horecký	43
Travaux linguistique de Prague 1 – L'école de Prague d'aujourd'hui. Š. Peciar	169
Z novších hláskoslovných výskumov. L. Dvonč	301
Z výskumu gramatickej stavby spisovnej slovenčiny. L. Dvonč	114
Zaorálek J., Lidová rčení. E. Jóna	172
Závery z konferencie o slovníku spisovnej slovenčiny	357
Zpráva o pracovnej porade Medzinárodnej terminologickej komisie. J. Ružička	58
Zpráva o zasedaní Medzinárodnej terminologickej komisie. J. Ružička	359

Rozličnosti

„Aerodýn“ či aerodyn? (M. Šalingová) 60 – Bačovka. (J. Sabol) 250 – Bistro – Bystro? (E. Tvrdoň) 369 – Časticový výraz *len tak-tak že*. (J. Kačala) 314 – FFUK, či FFUK? (L. Dvonč) 317 – „Gorkijský“ – gorkovský. (L. Dvonč) 180 – Hattnick. (E. Tvrdoň) 248 – Hořejší – Hořejšího, či Hořejšieho? (L. Dvonč) 370 – Charlie – Charlieho, nie „Charliho“. (L. Dvonč) 313 – Chozblok. (E. Tvrdoň) 249 – Jeep – džip. (L. Dvonč) 317 – K časovaniu slovies *kajať sa a pokajať sa*. (L. Dvonč) 124 – K jednému prípadu písania pomlčky a spojovníka. (L. Dvonč) 120 – K pravopisu a významu slov *revolučnodemokratický a revolučno-demokratický*. (L. Dvonč) 250 – Kennedyho mys. (L. Dvonč) 182 – Leopoldville, či Léopoldville? (J. Jacko) 186 – Loptáreň, či loptovňa? (L. Dvonč) 123 – Lucerna, či „lucierka“? (E. Tvrdoň) 370 – Manager, či manažer. (J. Sabol) 248 – Musical, muzical, muzikal, či muzikál? (L. Dvonč) 369 – Na vrchhlave, za vrchstola, za vrchstolom. (Š. Peciar) 119 – O menách miest Marks a Engels. (L. Dvonč) 372 – Pamätať si niečo, pamätať sa na niečo. (Š. Vragaš) 59 – Perová, či „pérová“ váha? (J. Jacko) 247 – Pisa – „piský“, či pisanský? (L. Dvonč) 315 – Písať manchester, či menčester? (L. Dvonč) 365 – Poradník, či „poradovník“? (J. Jacko) 247 – Raketník. E. (Tvrdoň) 367 – S ktorým pádom sa viaže sloveso konzultovať? (Š. Vragaš) 59 – „Spojené štáty severoamerické“ – Spojené štáty americké. (L. Dvonč) 185 – Srp a kosák. (J. Mihál) 187 – Tále – na Tálloch, tálsky. (J. Sabol) 249 – Upäť, upnúť – upnul, či upol? (L. Dvonč) 367 – Varna – varenský, či varniansky? (L. Dvonč) 366 – Vyčínať, či vyčínat? (Š. Peciar) 122 – Z jednej penny, či z jedného penny? (E. Ružičková) 373 – Zrebe. (F. Kočíš) 184

Odpovede na listy

Belasisté svetlo. (G. Horák) 61 — *Blahoželať na meniny/na narodeniny.* (G. Horák) 374 — *Čo namiesto slovesa uspieť?* (G. Horák) 190 — *Dekrčmizácia — bezkrčmovitosť krčmiáda?* (G. Horák) 126 — *Drevený, ale plátenný.* (G. Horák) 189 — *Chile.* (G. Horák) 378 — *Idem do susedov, ale idem k vám.* (G. Horák) 377 — *Jázok na ryby.* (G. Horák) 255 — *Jedák, veľký jedák.* (G. Horák) 188 — *Jedálny listok.* (G. Horák) 374 — *Kľúčenka.* (G. Horák) 318 — *Konzumovanie a konzumácia.* (G. Horák) 127 — *Kúrenár.* (I. Masár) 64 — *Mapník.* (G. Horák) 253 — *Miesto určené na táborenie.* (G. Horák) 319 — *Minimálne výsledky.* (G. Horák) 320 — *Modrín?* (G. Horák) 374 — *Nájsť smrť niekde.* (G. Horák) — 253 — *Operačná sieň.* (G. Horák) 783 — *Pichlavý humor — nie „kúsavý humor“.* (G. Horák) 127 — *Piskať na prstoch.* (G. Horák) 63 — *Pohodlie a pohodlnosť.* (G. Horák) 128 — *Polička na obuv.* (I. Masár) 61 — *Postriežka, postriežka na Mesiac.* (G. Horák) 188 — *Pravda môže, Práca nemôže?* (G. Horák) 375 — *„S touto výstavbou neuvažujú“.* (G. Horák) 318 — *Špatný = mrzký, nepekný.* (G. Horák) 256 — *Štvorcový meter.* (G. Horák) 376 — *Šúlok kukurice.* (I. Masár) 63 — *Vravel som čosi, ale celkom inšie.* (G. Horák) 190 — *Vreckovky a vreckové.* (G. Horák) 376 — *Vymýšľance.* (G. Horák) 377 — *Výslovnosť slova komuniké.* (G. Horák) 191 — *Vziať (niekoho) na koňa.* (G. Horák) 376 — *Zakaždým nie pokaždé.* (G. Horák) 254 — *Zariaďujte si obývačku!* (G. Horák) 127 — *Zo šiestich (nie šiestych) podaných návrhov.* (G. Horák) 191

Oprava 192

Index k 30. ročníku Slovenskej reči. Š. Lipták 379